

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ

ԴԵՂԵՂԱԾՈՒ

ديجيكادو

Հրատարակություն Գահիրեի Հ.Բ.Ը.Մ.ի

نشرة جمعية القاهرة الخيرية الأرمنية العامة

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

	Գիր Հայրապետական Օրինութեան եւ Գնահատանաց	1
	Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Կաթողիկոս Ամենայն Հայոց	
	Ողջոյնի Գիրեր	
	Հայաստանի Հանրապետութեան Նախագահ	4
	ԼՂՀ-ի Նախագահ	5
	ՀԲԸՄ-ի Նախագահ	7
	Առաջնորդ Եգիպտոսի Հայոց	8
	Առաջնորդ Եգիպտոսի Կաթողիկէ Հայոց	9
	ՀՀ-ի Արտակարգ եւ Լիազօր Դեսպան	10
	Խօսիմք Հայերէն	11
	Արաքսի Տօպլէթեան	
	ՀԲԸՄ-ի Հիմնադիրները	12
	ՀԲԸՄ-ի Առաջին Ատենագրութիւնը	14
	Հրաւեր Առ Համօրէն Հայս	15
	ՀԲԸՄ-ի Նախագահները	16
	ՀԲԸՄ-ի Իրաւական ու Կանոնագրական Կառուցուածքը	18
	ՀԲԸՄ-ի Կեդրոնական Վարչական Ժողով	20
	ՀԲԸՄ-ի Զուիցերիական Իրաւավիճակով Ընկերակցութեան Վարչութիւն	20
	Պօղոս Նուպար Փաշա	21
	Վարդան Ա. Զինյ Տիւլկերեան	
	ՀԲԸՄ-ի Բարերարուհի Սաթենիկ Գ. Հագըր	22
	Սաթենիկ Գ. Հագըր Հիմնադրամի Տասնամեայ Յատկացումները	25
	Գաիրիէի ՀԲԸՄ-ի Սաթենիկ Գ. Հագըր Հիմնադրամի Հրատարակութիւնները	26
	Յատկանշական Վկայագիր Մը	30
	Հայկական Օրեր Աղեքսանդրիոյ Գրադարանին Մէջ	31
	Հայ Երաժշտական Հրատարակչութեան Վերջին Նուաճումները Գաիրիէի Մէջ	32
	Միհրան Ղազէլեան	
	Սպասուած Տօն Եգիպտահայ Համայնքի Հոգեւոր Կեանքէն Ներս	36
	Սիլվա Ղազէլեան	
	Առաջնորդ Սրբազան Հօր Ուխտառութեան եւ Գահակալութեան Առթիւ Տիար Պերճ Թէրզեանի Խօսքը	38
	ՀԲԸՄ-ի Գաիրիէի Մասնաճիւղի Տարեկան Անդամական Ընդհանուր Ժողովը	40
	ՀԲԸՄ-ի Եգիպտոսի Կառոյցները	41

ԹԻՒ 39 Նոր Շրջան
ԱՊՐԻԼ 2006

ԳԱՐԵԳԻՆ Բ ԾԱՌԱՅ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ, ՈՂՈՐՄՈՒԹԵԱՄԲՆ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԵՒ ԿԱՄՕՔՆ ԱԶԳԻ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱՊԵՏԸ ԵՒ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ, ԾԱՅՐԱԳՈՅՆ ՊԱՏՐԻԱՐԲ ՀԱՄԱԶԳԱԿԱՆ ՆԱԽԱՄԵԾԱՐ ԱԹՈՌՈՅ ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՍՐԲՈՅ ԷԶՄԻԱԾՆԻ

ԳԻՐ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՕՐՀՆՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԳՆԱՀԱՏԱՆԱՑ
ԱՌ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆՍ ԵՒ ԱՆԴԱՄՍ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

Լուսոյ խորան Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնից Հայրապետական Մեր օրհնութիւնն ու շնորհաւորանքներն եմք բերում Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան հիմնադրման 100-ամեայ յոբելեանի առիթով Կենտրոնական Վարչութեան յարգարժան անդամներին, բոլոր բարեգործներին, Միութեան աշխարհասփիւռ մասնաճիւղերում ու հաստատութիւններում ներգրաւուած հայորդիներին եւ մեր ժողովրդի բոլոր գաւակներին, ովքեր իրենց կեանքում զգացել են Բարեգործականի խնամքը:

Հարիւրամեակ առաջ հիմնադրուելով մեծ հայրենասէր ու եկեղեցասէր Պօղոս Նուբար Փաշայի ջանքերով՝ Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութիւնը կոչուեց ծառայելու մեր ժողովրդին աշխարհի բոլոր կողմերում: Մեծագործ բարերարի դրուատելի օրինակով յետագայում արժանաւոր հայորդիներ մեծալարգ Գալուստ Կիւլպէնկեան, Ալեքս Մանուկեան, Լուիզ Մանուկեան Սիմոն ու այլ երախտաւորներ, մեր ժողովրդի նոր ձեռքբերումների եւ ազատ կեանքի տեսլականը կրելով իրենց հոգիներում, մեծ բարեգործութիւններով զգալի ներդրում բերեցին ազգային-եկեղեցական մեր կեանքի զարթօնքին: Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան ազգանպաստ գործունէութեան հարիւր տարիների ընթացքում նրա խանդավառ ու նուիրեալ մշակները հոգի ու ջանք են ներդրել՝ հայ կեանքում ամուր պահելու ազգային գիտակցութիւնը, միշտ ծաղկուն՝ մշակոյթն ու դպրութիւնը եւ հայոց հոգիներում մշտաւառ՝ մեր հոգեւոր արժէքներն ու հայրենական աւանդները: Այսօր Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութիւնը, փառանքալոյ նախագահութեամբ Տիար Պերն Սեդրակեանի, աշխարհի տարբեր երկրների իր մասնաճիւղերով շարունակում է յաւելել հարիւրամեայ բարեգործութեանց շղթան՝ գովարժան նպաստ ու ներդրում բերելով նաեւ մեր Սուրբ Եկեղեցու առաքելութեան իրականացմանը: Միութեան գործունէութեան մէջ շարունակում են դրսեւորուել Քրիստոսասէր մեր ժողովրդի հաւատը, մերձաւորին օգնելու սէրը, վաղուայ օրուայ հանդէպ լաւատեսութիւնը եւ հայրենասէր ոգին:

Գոհութիւն եւ Փառք Աստուծոյ, որ իր խնամքի ներքոյ առաջնորդեց եւ առաջնորդում է ընթացքը Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան եւ առատօրէն օրհնում ծառայագործութիւնը նրա անխնայ մշակների: Այսօր համայն հայ ժողովուրդը գնահատում է Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան եւ նրա ազգանուէր գործիչների տարիների վաստակը, հայոց ազգին մատուցած մեծագոյն ծառայութիւնները, նուիրումն ու սէրը:

Հայրապետական Մեր բարձր գնահատանքն ենք բերում Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան երախտաւորներին եւ այս հաստատութեան բազմաշխատ գործունէութիւնը հոգացող բոլոր հայորդիներին, ովքեր կեանքի մանապարհ՝ առաքելութիւն են համարում ծառայութիւնը Հայրենիքին ու հարազատ ժողովրդին: Մեր աղօթքներում մշտապէս Բարձրեալ Տիրոջ օրհնութիւնն ենք հայցում Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան աստուածահաճոյ ու ազգաշէն գործունէութեան մանապարհներին, նոր ծրագրերին՝ ի սէր մեր ժողովրդի, Առաքելական մեր Սուրբ Եկեղեցու ու Հայրենիքի:

Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնից Հայրական յորդոր ենք յղում մեր Եկեղեցու հոգեւորականաց եւ եկեղեցական վարչութեանց պատուարժան անդամներին՝ ամենուր աջակից ու մասնակից լինել Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան 100-ամեայ գործունէութեան արժեւորմանը, պանծալի յիշատակների ոգեկոչմանը:

Թող Բարձրեալն Աստուած հաստատուն, զօրացեալ ու ծաղկուն պահպանի Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութիւնը եւ իր հանապազ օրհնութեան ներքոյ՝ Միութեան բոլոր նուիրեալներին:

Շնորհիք, սէր եւ ողորմութիւն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի եղիցին ընդ ձեզ եւ ընդ ամենեւեան, ամէն:

Օրհնութեամբ՝

(ստորագրութիւն)

ԳԱՐԵԳԻՆ Բ

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

Տուալ Գիրս Օհրնութեան ի 28-ն Փետրուարի
յամի Տեառն 2006 եւ ի թուին հայոց ՌՆԾՆ
ի Մայրական Սրբոյ Էջմիածնի
ընդ համարաւ 631

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՏ

Երևան, 10 փետրվարի 2006թ.

ՀԱՅ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹՅԱՆ 100-ԱՄՅԱԿԻ ԱՌԹԻՎ

Հայ Բարեգործական Ընդհանուր Միությունը և՛ Հայրենիքում, և՛ Սփյուռքում արժանիորեն վայելում է մեծ հեղինակություն ու բարի համբավ: Այս իրողությունն արդյունք է արդեն մի ամբողջ հարյուրամյակ շարունակվող այն հայրենանվեր գործունեության, որ իրականացնում է Միությունը:

Անհնար է պատկերացնել վերջին հարյուրամյակի սփյուռքահայ բարեսիրական, կրթական, գիտական ու մշակութային կյանքն առանց Բարեգործականի ծավալած հսկայական աշխատանքների: Միությունն այսօր էլ շարունակում է լինել աշխարհում հայապահպանության մեր կարևոր խարիսխներից մեկը:

Հայաստանի անկախացումից ի վեր, երբ մեծապես ընդլայնվեցին Հայրենիքում գործելու հնարավորությունները, Միությունը նոր եռանդով ու ոգևորությամբ լծվեց հայրենաշինության գործին: Միության կողմից Հայրենիքում իրականացված և իրականացվող ծրագրերը արժանացել են մեր ժողովրդի բարձր գնահատականին:

Շնորհավորում են Հայ Բարեգործական Ընդհանուր Միության բոլոր անդամներին և մեզ բոլորիս մեկդարյա հորեյանի առթիվ: Աշխարհում շատ չեն հարյուրամյա անընդմեջ գործունեություն, հարուստ փորձառություն և մեծ արդյունավետություն ունեցող նման կազմակերպությունները, որ կարող են պարիվ բերել որևէ ժողովրդի:

ՌՈՒԲԵՆՏ ՔՈՉԱՐՅԱՆ

Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության Նախագահ

ք.Ստեփանակերտ

18 փետրվարի 2006 թ.
№ 1-06/32

**Հայկական բարեգործական ընդհանուր միության
կենտրոնական վարչության նախագահ
պարոն Պերճ Սեդրակյանին**

Հարգարժան պարոն Սեդրակյան

Ընդունեք սրտագին շնորհավորանքներս Հայկական բարեգործական ընդհանուր միության (ՀԲԸՄ) հարյուրամյա հոբելյանի կապակցությամբ:

Դժվար է գերազնահատել ՀԲԸՄ դերը մեր ժողովրդի առջեւ ծառացած խնդիրների իրականացման գործում: Անցած հարյուր տարին ակնառու վկայությունն է Բարեգործականի հիմնադիրների ճշմարտացիության ու խորաթափանցության: Նորաստեղծ կազմակերպության հիմքում դնելով հայ ժողովրդի մտավոր, տնտեսական եւ հոգեւոր զարգացմանն աջակից լինելու վեհ առաքելությունը, Բարեգործականն առանձնահատուկ ավանդ է ներդրել աշխարհի հայության համախմբման, նրա մեջ կենսահաստատման այնպիսի որակների ձեւավորման գործում, որոնք մեր ազգին թույլ են տվել դիմակայելու ժամանակի հաճախ դժան մարտահրավերներին:

Ահա արդեն մի ամբողջ հարյուրամյակ է, ինչ ՀԲԸՄ-ն, լինելով առաջին համազգային բարեգործական կազմակերպությունը, անփոփոխ նախաձեռնողն է մարդասիրական շատ ու շատ ծրագրերի, որոնց իրացումը վաղվա օրվա հանդեպ վստահությամբ են համակել ու համակում են ձակատագրի բերումով աշխարհասփյուռ մեր հայրենակիցներին:

Մենք Արցախում մեր իսկ փորձով ընկալել ենք այն պատեհաժամ նյութական ու բարոյական օժանդակության նշանակությունը, որ Բարեգործականը ցուցաբերել է մեր երիտասարդ հանրապետությանը: Մենք միշտ էլ զգացել ենք, որ Արցախը միայնակ չէ ազատության եւ անկախության իր պայքարում, որ մեր թիկունքում ամուր կանգնած է Սփյուռքը: Եվ այս հանգամանքը մեզ լրացուցիչ գործություն է հաղորդել մեր հայրենիքի պաշտպանության գործում:

Հանձինս Սփյուռքի ունենալով հուսալի թիկունք, արցախցիներն այսօր համարձակ խնդիրներ են դնում իրենց առջեւ՝ կապված ԼՂՀ տնտեսական համալիրի հետպատերազմյա վերականգնման, նրա սոցիալական, մշակութային ու հոգեւոր ոլորտների զարգացման հետ: ՀԲԸՄ ակտիվ աջակցության շնորհիվ մեր հանրապետությունում կառուցվել են նոր դպրոցներ, բուժական հիմնարկներ, մշակույթի, սպորտի օբյեկտներ: Շատ ծրագրեր իրականացման ընթացքի մեջ են:

Ուզում եմ հատկապես նշել տիկին Լուիզ Սիմոն-Մանուկյանի անձնական ներդրումը Լեռնային Ղարաբաղի շենացման գործում: Այսօր Արցախում հնարավոր չէ գտնել մեկնումեկին, ում հայտնի չլինի այդ վսեմաշուք տիկնոջ անունը: Մեզ արցախցիներիս համար տիկին Լուիզ Սիմոն-Մանուկյանը թիվ մեկ բարերարն է: Արցախի ձակատագրի նկատմամբ նրա սրտացավ վերաբերմունքը չի կարող երախտագիտության խորը

զգացում չառաջացնի մեր սրտերում: Լինելով իր հոր՝ ՀԲԸՄ նախկին ղեկավարներից Ալեք Մանուկյանի շնորհակալ գործի հավատարիմ ու համառ շարունակող, տիկին Լուիզ Սիմոն-Մանուկյանը ներկայանում է որպես իր ժողովրդին անշահախնդիր ծառայելու օրինակ՝ կիսելով նրա ուրախությունն ու վիշտը:

Մենք երախտապարտ ենք նաեւ Ձեզ՝ պարոն Սեդրակյան, Ձեր ձգտման համար՝ շարունակելու Բարեգործականի բարի ավանդույթները, որոնց հիմքը դրել են ՀԲԸՄ կենտրոնական վարչության նախագահի պաշտոնում Ձեզ նախորդած անձինք, որոնցից շատերն արդեն չկան մեզ հետ: Դա անմոռանալի Պողոս Նուբարն է՝ ՀԲԸՄ հիմնադիրը, նրա նշանավոր հետեւորդներ Գալուստ Կյուլպենկյանը, Զարեհ Նուբարը, Արշակ Գարակյոզյանը եւ վերը հիշատակված Ալեք Մանուկյանը, որի անունն է այսօր կրում Ստեփանակերտի կենտրոնական փողոցներից մեկը:

Այս հոբելյանական օրերին արցախցիները շնորհակալություն են հայտնում նաեւ ՀԲԸՄ բոլոր այն ներկայացուցիչներին, ովքեր շարունակում են հնարավորինս աջակցել Լեռնային Ղարաբաղի շենացմանն ու բարգավաճմանը, ԼՂՀ ժողովրդի սոցիալական պայմանների բարելավմանը: Այնպես որ, Բարեգործականի դարակազմիկ հոբելյանը կարելուր իրադարձություն է նաեւ Արցախի համար: Վստահ են, որ Բարեգործականն առաջիկայում եւս անմասն չի մնա իր միջազգային ճանաչման համար պայքարող մեր երկրի ճակատագրից: Միայն համատեղ ուժերով է, որ մենք կարող ենք հասնել առաջադրված նպատակին:

Հայկական բարեգործական ընդհանուր միությանը մաղթում են նոր նախաձեռնություններ՝ ի շահ ողջ հայ ժողովրդի: Արցախը հպարտանում է ձեզնով: Ամենայն բարիք ձեզ:

Արկաղի ԳՐԻԿԱՍՅԱՆ

AGBU

ARMENIAN GENERAL BENEVOLENT UNION

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

55 East 59th Street, New York, NY 10022-1112 U.S.A. Tel: 212 319-6383 • Fax: 212 319-6507/08. E-Mail: agbuny@agbu.org.

ՄԵՐ ԵՐԹԸ ԴԷՊԻ ԼՈՒՍԱԾՈՂ ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱԿ

Հաաքուած ալսօր Արեւելքի մշակոյթի օրրան Նեղոսի ափին միասին կը դիմաւորենք նոր հարիւրամեակը մեր սիրելի կազմակերպութեան՝ Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան: Պատմական ալս վեհ պահուն, սիրոյ եւ գոհունակութեան ջերմագին զգացումներով կ'ողջունենք Եգիպտոսի Միութեան մայր շրջանակը, պատուարժան Օրջանակային Կեդր. Յանձնաժողովը ու Տօնակատարութեանց Յանձնախումբը:

Այս պահուն, վերանորոգուած ուխտով, կը խոստանանք շարունակել Հիմնադիրներու տեսիլքը, ծառայելու հայ ժողովուրդին գերագոյն շահերուն ու մայր հայրենիքին բարգաւաճումին, մեր ձեռքը երկարելով աշխարհացրի մեր նուիրեալ ու հաւատաւոր անդամակցութեան, որ կը կազմէ ողնասիւնը Միութեան:

Գահիրէի մէջ, Պօղոս Նուպար փաշայի եւ հիմնադիր անդամներու տեսլականով, ծնունդ առած մեր Միութեան գծած առաջադրանքները կը մնան ալսօր ալ ի գօրու: Սակայն յարափոփոխ համաշխարհային կեանքին պարտադրած պայմաններուն հետեւանքով, ազգային թէ հայրենական մեր կեանքն ալ իր նոր ալեկոծումներովը մեզ կը դնէ դժուարին նոր մարտահրաւերներու դէմ հանդիման: Նոր հարիւրամեակին սեմին, ալսօր, երբ հպարտութեամբ կը վերանայինք արձանագրուած մեր փառաւոր անցեալի հարուստ իրագործումներուն պատկերը, սակայն նույնհետեւ լրջօրէն կը զգանք այն ծանր պատասխանատուութեան գիտակցութիւնը, որ յանձնուած է մեզի եւ Վարչական Ժողովի անդամներու:

Մայր Գաղութներու մէջ, եթէ տակաւին կը շարունակուին իրագործուիլ անցեալի պահանջները, մանաւանդ կրթական ու երիտասարդական բնագաւառներէ ներս, ապա ալսփոխուող ու դէպի համաշխարհայնացում ընթացող Արեւմտեքի մեր միւս գաղութներու պահանջները կը տարբերին: Նոր սերունդի ազգային հետաքրքրութիւններուն ու անոնց ձգտումներուն հասնելու համար, կը պահանջեն մեզմէ բոլորովին նոր ծրագիրներ:

Ու ալս ամենէն ետք, անշուշտ որ Հայաստանն ու Արցախը կը մնան մեր մնայուն եւ անմիջական ուշադրութեան արժանի: Հայաստանեայց Եկեղեցին կը մնայ ազգային ինքնորոշման կարեւոր հաստատութիւններէն մին, ու մենք կը շարունակենք մնալ հաւատարիմ սպասարկուները ողջ հայութեան դարաւոր հոգեւոր կեդրոն Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի անասանութեան եւ պայծառութեան: Բարեգործականը ալսօր ալ, հաւատարիմ իր հիմնադիրներուն գծած հայրենասիրական դասանաքին, խորապէս կը հաւատայ թէ Հայաստանը կը մնայ մեր ազգային ապահովութեան եւ պատմական իրաւունքներուն իրականացման հաստատուն խարխիւր ապահովելու յաջորդող սերունդներու գոյատեւումը երեքհազարամեայ մեր հայրենիքէն ներս:

Այս վեհ պահուն, կոչ կ'ողղենք համայն հայութեան, ինչպէս նաեւ՝ մեր շրջանակներուն եւ անդամակցութեան, որ թեւ եւ թիկունք կանգնին Հ.Բ.Ը.Միութեան, գործակցին մեր հետ եւ առատաձեռնօրէն շարունակեն աջակցիլ մեր ծրագիրներուն յաջողութեան, հաւատարիմ մնալով մեր նշանաբանին. «Միութիւնը Զօրութիւն է»: Միացեալ ջանքերով հպարտօրէն նուաճենք գալիք նոր հարիւրամեակը բեղմնաւոր անցեալի փառքովն ու լուսաշող ապագայի հեռանկարովը, ի շահ հայութեան, հայրենիքին ու մեր սրբազան իտեալներուն: Յարգա՞նք Միութեան հիմնադիրներու յիշատակին:

Պերճ Սեդրակեան
Նախագահ

Ապրիլ 15, 2006, Նիւ Եորք

ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆ ՀԱՅՈՑ

ARMENIAN ORTHODOX PATRIARCHATE

ԳԻՐ ՈՂՋՈՅՆԻ ՇՆՈՐԱԿԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՕՐՀՆՈՒԹԵԱՆ

Ողորմութեամբն Աստուծոյ, իբրեւ Եգիպտոսի Նայոց թեմի Առաջնորդ, մեզի համար հոգիի մեծ բերկրանք է մասնակից ըլլալ Նայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան հիմնադրութեան 100-ամեայ տարեդարձի ուրախութեան: Ուրախութիւն, որ սկիզբ առաւ 100 տարիներ առաջ Եգիպտոսէն, եւ հոգեւոր խնդրութեամբ տարածուեցաւ ի սփիւռս աշխարհի՝ համայն հայութեան:

Խօսքերով բաւարար չենք կրնար արտայայտել մեր գնահատանքը հանդէպ 100-ամեայ այս կազմակերպութեան, եւ ոչ ալ նոյնիսկ նկարագրել ՎԲԸՄ-ի բազմաձայլ գործունէութիւնը, որ իր մէջ կը ներառէ համասփիւռ մեր հայորդիները ամբողջապէս եւ ամէնուրեք: Ան իր նպատակներով եւ գործունէութեամբ ուղղակի աստուածային սիրոյ քարոզչութեան իրականացնողը եղաւ, եւ ազգիս զաւակներուն օրհասական խնդիրները լուծելու ճամբուն վրայ դարձաւ ապագայի տեսիլք, որ իր 100-ամեայ պատմութեամբ 100-ամեակներ եւս պիտի կերտէ:

Հիմնադրութենէն մինչեւ այսօր քանի-քանի կարօտեալներու ու անօթեւաններու աղօթքներուն Աստուած պատասխանեց այս կազմակերպութեան միջոցաւ: Քանիներ ազատեցան մահուան եւ կորուստի ճիրաններէն եւ նպաստաւոր պայմաններու տակ դաստիարակութիւն, ուսում եւ կրթութիւն ստացան՝ հեւազային իրենց նշանակալի նպաստը բերելով մեր ազգին ու հայրենիքին:

Քանի-քանի կրթական, մշակութային, առողջապահական ու մարզական կեդրոններ հիմնուեցան եւ տակաւին կը հիմնուին, ուր այսօրուան սերունդը կը կրթուի, կը դաստիարակուի ու կ'ապրի մեր պայծառ ապագայի նոր ակնկալութիւններով:

Խունկ եւ աղօթք համազգային այս կազմակերպութեան հիմնադիր երախտաւորներու բարի յիշատակին, որ միութեան փող հնչեցուցին եւ ձեռք ձեռքի տուած հիմնեցին, գործեցին եւ իրենց միջոցներէն բաժին հանեցին մեր ազգին բարօրութեան ի նպաստ:

Սրտի մեծ գոհունակութեամբ մեր ջերմ բարեմաղթութիւնները կը բերենք Վ.Բ.Ը. Միութեան ղեկավարութեան եւ բոլոր անդամներուն ու կը մաղթենք որ Աստուած առաւել ուժ, կարողութիւն եւ իմաստութիւն պարգեւէ, որպէսզի հաստատ պահեն իրենց նախորդներուն եւ հիմնադիրներուն թողած աւանդը՝ հաւատարմօրէն եւ լաւագոյնս իրագործելով անոնց նպատակներն ու բարի երազանքները:

Թող Աստուած յարաբեւ պահէ ՎԲԸՄ-ը՝ բարեգործելու եւ իր ծառայութիւնը բերելու՝ ի վայելումն ազգիս հայոց:

ՕՐՀՆՈՒԹԵԱՄԲ՝

ԱՇՈՏ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՄՆԱՅԱԿԱՆԵԱՆ

ԱՌԱՋՆՈՐԴ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՀԱՅՈՑ

Գահիրէ, 16 Մարտ 2006

ՀԱՅ ԿԱԹՈՂԻԿԵ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆ

36, Մոհամեդ Սապրի Ապու Ալամ
(նախկին Կամե Շարքաս փողոց)
Գահիրե Հեռ. 3938429

ԳԻՐ ՕՐՀՆՈՒԹԵԱՆ

Պատուարժան վարչություն
Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միության
Գահիրեի Մասնաճյուղ

Մեր խորին ուրախությամբ կ'ողջունենք Ձեր Միության հիմնարկության հարիւրամեակը եւ կու գանք եզրկատուի Հայ Կաթողիկէ Պատրիարքարանի, մեր համայնքի գաւակներուն եւ մեր անձնական անունով, յայտնելու մեր գնահատանքը ու երախտագիտության մեր ջերմագոյն բարեմաղթութիւններն ու շնորհակալութիւնները:

Այս առիթով չենք կրնար մոռնալ ու ոսկետառ գիրերով չարձանագրել Ձեր Միության կազմակերպած մշակութային, ընկերային եւ բարեսիրական գործունէութիւնները ու կատարած առատաձեռն ներդրումները ի նպաստ հայ ժողովուրդին, հայ մարդուն եւ մանաւանդ տառապեալ ու զրկուած հայ մարդուն:

Մեր երբեմնի վարժարանները, մշակութային միութիւնները, բարեսիրական հաստատութիւնները եւ մանաւանդ կարօտեալ ընտանիքները, որոնք հարիւր տարուայ ընթացքին վայելեցին Ձեր Միության բաշխած առատաձեռն բարիքները, կու գան արտայայտել իրենց շնորհակալության ու գնահատանքի զգացումները մեր այս օրհնության գիրին ընդմէջէն: Թող ամենաբարին Աստուած օրհնէ Ձեր Միութիւնը, պատասխանատուներով եւ շուքի մէջ գործող անձերով եւ հարիւրապատիկը վարձահատոյց ըլլալ Ձեր կատարած աշխատանքին, ի նպաստ Հայ ազգին գոյատեւումին եւ լաւագոյն բարգաւաճումին:

Մեր հայրական Օրհնութիւնները փոխանցելով ամենուդ, կը մաղթենք Ձեզի նորանոր Ամեակներ եւ որակեալ նուաճումներ դէպի լուսաւոր ապագան:

Գրիգոր Օգոստինոս Սրբազան Եպիսկոպոս Գուսան

Գրիգոր Օգոստինոս

Առաջնորդ Եզրկատուի Կաթողիկէ Հայոց

Տուա Գիր Օրհնության ի 23 Փետրուարի յամի Տեառն 2006,
ի թուին Հայոց ՌՆՄԵ ի տօնի Սրբոց վարդանանց Զօրավարացն
յԱռաջնորդարանիստ Կաթողիկէ Հայոց – Գահիրե

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԴԵՍՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ**

**EMBASSY OF
THE REPUBLIC OF ARMENIA**

20 Փետրվարի, 2006 թ.

Միտելի հայրենակիցներ,

2006թ. ապրիլի 15-ին լրանում է Հայ Բարեգործական Ընդհանուր Միության հիմնադրման 100-ամյա հոբելյանը: Հայ ժողովրդի պանծալի գործիչ՝ Պողոս Նուբար Փաշայի կողմից ստեղծված համազգային այս կառույցը հիրավի առանցքային դերակատարություն է ունեցել հայ ժողովրդի կյանքում:

Պատահական չէ այն փաստը, որ ՀԲԸՄ-ը հիմնադրվել է հայ ժողովրդի ամենաավանդական ու պատմությամբ հարուստ գաղթօջախներից մեկում՝ Եգիպտոսում: Այն ժամանակ երբ Արևմտյան Հայաստանում հայ ժողովուրդը օրհասական օրեր էր ապրում, հարևան՝ Եգիպտոսում քաղաքական, տնտեսական, կրթական և մշակութային բնագավառներում բարձր դիրքեր զբաղեցրած մեր ժողովրդի արժանապատիվ զավակները, քաջ գիտակցում էին ստեղծվող բարեգործական այդ միության ողջ իմաստն ու կարևորությունը՝ հայության գոյությունն ու հետագա զարգացումն ապահովելու համար:

Միյուրքի հնագույն բարեսիրական կազմակերպության մեկդարյա գործունեությունը ոչ միայն անհրաժեշտ, այլև բախտորոշ գործոն է հանդիսացել սփյուռքի գոյատևման համար:

Ժամանակի և փոփոխվող պայմանների բազում մարտահրավերներին դիմակայելով, Հայ Բարեգործական Ընդհանուր Միությունը ապացուցել է հայապահպանության վեհ գործին իր անխախտ նվիրվածությունը: Միությունն իր գոյության ողջ ընթացքում բազում բարեսիրական ծրագրեր է իրականացրել աշխարհի տարբեր երկրներում՝ նվազեցնելով Միյուրքում հայության ուժացման վտանգը: ՀԲԸՄ-ը անբակտեիլորեն կապված է եղել Հայաստանի հետ՝ իր զգալի ներդրումն ունենալով Հայրենիքի բարգավաճման ու ժողովրդի բարեկեցության ապահովման գործում:

Օգտվելով պատմական հոբելյանի այս պատեհ առիթից, ցանկանում են խոնարհվել ՀԲԸՄ-ի հիմնադիր՝ Պողոս Նուբար Փաշայի, նրա պատվավոր նախագահ՝ Ալեք Մանուկյանի պայծառ հիշատակի առջև և ջերմագույն շնորհավորանքներս հղել կազմակերպության ներկայիս բոլոր նվիրյալ անդամներին:

Մաղթում են Ձեզ երջանկություն և անսպառ եռանդ՝ ՀԲԸՄ-ը բարձր առաքելությունը շարունակելու համար, ի նպաստ հայ ժողովրդի բարեկեցությանն ու Հայաստանի Հանրապետության հզորացմանը:

ԵԳԻՊՏՈՍՈՒՄ ՀՀ ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԵՎ ԼԻԱԶՈՐ ԴԵՍՊԱՆ
ՌՈՒԲԵՆ ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ

ԽՕՍԻՆՔ ՇԱՅԵՐԵՆ

20-րդ դարու գաղութահայ պատմության ամենակարեւոր դրական իրադարձութիւններէն մէկը եղաւ գոյառումը Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան:

Հազարամեակներու քաղաքակրթութիւն կերտած մեր ազգին պատմութիւնը լի է իր արգանդէն ծնունդ առած հանճարներով եւ տեսիլք ունեցող այրերով, որոնք Աստուծոյ տնօրինութեամբ ծնած են ճիշտ ժամանակին ու գտնուած՝ ճիշտ վայրին մէջ:

Կը թուի, թէ 18-րդ դարու վերջաւորութեան հարկաւոր էր որ Նուպարեաններու գերդաստանը ձգէր Ղարաբաղը, հաստատուէր Կ. Պոլիս, ծնունդ տար Նուպարեաններու յաջորդ սերունդներուն, որոնք նոյնպէս կեանքի պայմաններու բերումով պիտի ձգէին իրենց ծննդավայրը եւ հաստատուէին Եգիպտոս:

Եւ այսպէս, Նուպարեան Պօղոսին վիճակուած էր գտնուիլ հոն՝ ուր հարկ էր գտնուիլ ու ճիշտ ժամանակին նախաձեռնել հիմնադրութեանը այն միութեան, որ իր ազգաշէն գործունէութեամբ, իր ժողովուրդին կարիքներուն պիտի հասներ ու որպէս հայալեզու ժողովուրդ անոր վերապրումն ու գոյատեւումը ապահովէր:

Այսօր՝ Գահիրէի մէջ 15 Ապրիլ 1906-ին ծնունդ առած այդ Միութիւնը ունի 100-ամեայ պատմութիւն:

ՀԲԸՄիութիւնը իր 100-ամեայ գոյութեան պայծառ էջերով մեզի կու տայ իրաւունքը տօնախմբութիւններով յիշատակելու իր ծնունդը, արդարօրէն հպարտանալու իր անցեալով, որովհետեւ հայ ազգի պատմութեան մէջ ընդհանրապէս եւ Սփիւռքի պատմութեան մէջ մասնաւորապէս, ան հետեւելով իր դաւանած սկզբունքներուն, հիմնական դեր խաղաց իր հիմնած բարեսիրական, կրթական, մշակութային, մարզական, երիտասարդական եւ տիկնանց կազմակերպութիւններու գործունէութեամբ, իր հրատարակչական ցանցով եւ իր գործակցութեամբ Մայր Հայրենիքին ու Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածինի հետ:

Այժմ մեր Միութեան երկրորդ հարիւրամեակին սեմին ենք:

Մեր Միութեան առաջ կը ծառանան հրատապ հարցեր, որոնց լուծումը կը պահանջէ նոր ծրագիրներու մշակում, նոր ուղիներու որոնում ու նոր թէքնիքներու օգտագործում, նախանձախնդրութեամբ հետապնդելու եւ իրագործելու Միութեան նպատակները, անփոփոխ պահելով անոր ոգին:

Որո՞նք են այն առաջնահերթ հարցերը, որոնք ծառացած են ՀԲԸՄիութեան առաջ ու կը պահանջեն անյետաձգելի լուծում:

Գաղտնիք չէ հայերէն լեզուի երկու ճիւղերուն

աղաւաղումը եւ իմացութեան նահանջը ամենուրեք, նաեւ հայ ժողովուրդին միասնականութեան կարեւորութիւնը մեր Պետութեան առաւել զարգացման ու Սփիւռքի գոյատեւման պայքարին մէջ:

Արդի պայմաններուն մէջ, կը գրէ փրոֆ. Գէորգ Խրլոբեան, հայերէն լեզուն այն միակ ազգակն է որուն միջոցաւ ոչ միայն սփիւռքահայը կ'իրացնէ դարերու ընթացքին կերտուած հայկական ինքնութեան գիծերը, այլ նաեւ այն օղակը որ ամբողջ հայութեան իրարու հետ հաղորդակցութիւնը պիտի ապահովէ:

Փրոֆ. Խրլոբեան շարունակելով իր միտքը կ'ըսէ, թէ եթէ իւրաքանչիւր երկրի մէջ ապրող հայ խօսի միայն այն երկրին լեզուով, որուն քաղաքացին է ինք, ապա ան զրկուած կ'ըլլայ Սփիւռքի տարբեր համայնքներուն եւ հայրենիքի ժողովուրդին հետ բնական հաղորդակցութեան մէջ ըլլալու հնարաւորութենէն:

Անշուշտ չակնկալուիր որ ամէն հայ կարենայ կատարեալ հայերէն գրել ու կարդալ սորվիլ: Սակայն կ'ակնկալուի որ ամէն հայ ըլլայ գրաճանաչ եւ գէթ իր տան, իր հայկական շրջապատին՝ դպրոց, ակումբ, եկեղեցի եւայլն, խօսի իր մայրենիով:

Դարերու ընթացքին հայ ժողովուրդը իր ինքնութիւնն ու միասնութիւնը պահած է իր մայրենի լեզուին գործածութեամբ: Երբ մեռնի լեզուն, կը մեռնի ազգը նոյնիսկ իր հողին վրայ:

Նոր 100-ամեակին ՀԲԸՄ-ի առաջ կանգնած են հայրենիքի հզօրացման եւ հայերէն լեզուի մաքրման ու գործածութեան հիմնական հարցերը, որոնց իրագործման համար մենք լիայոյս ենք եւ վստահ, թէ ՀԲԸՄիութիւնը իր շարքերուն մէջ ունի եւ պիտի ունենայ այն այրերը որոնք ճիշտ ժամանակին ճիշտ վայրին մէջ գտնուելով, իրենց մշակելիք մասնագիտական ծրագիրներով, պիտի յաղթահարեն մայրենի լեզուին իմացութեան հանդէպ վերջին քանի մը տասնամեակներուն ընթացքին մեր իսկ կողմէ դրսեւորուած անտարբերութիւնը:

ՀԲԸՄ-ը պիտի շարունակէ իր բարեգործ, ազգաշէն, հայերէնասեր եւ հայրենասուր յաղթական երթը, ի մտի ունենալով որ «բազմալեզու ուսուցումը կը յաջողի, եթէ ենթակային մայրենի լեզուն ուժեղ հիմքերու վրայ դրուած ըլլայ»:

Թող ՀԲԸՄիութեան 100-ամեակին նուիրուած այս տարուան կարգախօսը ըլլայ «Խօսինք Հայերէն»:

Արաքսի Տօվլէթեան

2

1

ՀԱՐԱՄ-Ի ՀԻՄՆԱԴԻՐՆԵՐԸ

ԳԱՅԻՐԷ (1906)

1. **ՊՕՂՈՍ ՆՈՒՊԱՐ ՓԱՇԱ**
ՀԻՄՆԱԴԻՐ-ՆԱԽԱԳԱՅ
2. **ԵԱԳՈՒՊ ԱՐԹԻՆ ՓԱՇԱ**
ՓՈԽ ՆԱԽԱԳԱՅ
3. **ԵՐՈՒԱՆԴ ԱՂԱԹՕՆ ՊԷՅ**
ՓՈԽ ՆԱԽԱԳԱՅ
4. **ԳՐԻԳՈՐ ԵՂԻԱՅԵԱՆ**
ԱՏԵՆԱԴՊԻՐ
5. **ՏՈՔԹ. ՆԱԶԱՐԷԹ ՏԱՂԱԲԱՐԵԱՆ**
ԱՏԵՆԱԴՊԻՐ
6. **ԿԱՐԱՊԵՏ ՇԵՐԻՏՃԵԱՆ ՊԷՅ**
ԱՏԵՆԱԴՊԻՐ
7. **ՄԿՐՏԻՉ ԱՆՈՐԱՆԻԿԵԱՆ**
ԳԱՆՁԱՊԱՅ
8. **ՄԿՐՏԻՉ ՄԱՐԿՈՍՅՈՅ ՊԷՅ**
ԽՈՐՀՐԴԱԿԱՆ
9. **ԱՌԱՔԵԼ ՆՈՒՊԱՐ ՊԷՅ**
ԽՈՐՀՐԴԱԿԱՆ
10. **ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ՅԱԿՈԲԵԱՆ**
ԽՈՐՀՐԴԱԿԱՆ

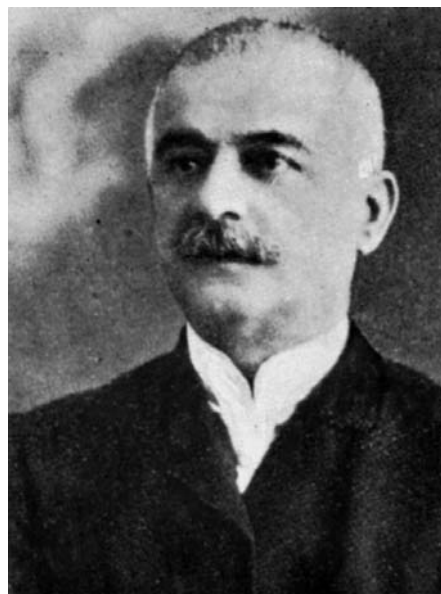
3

4

5

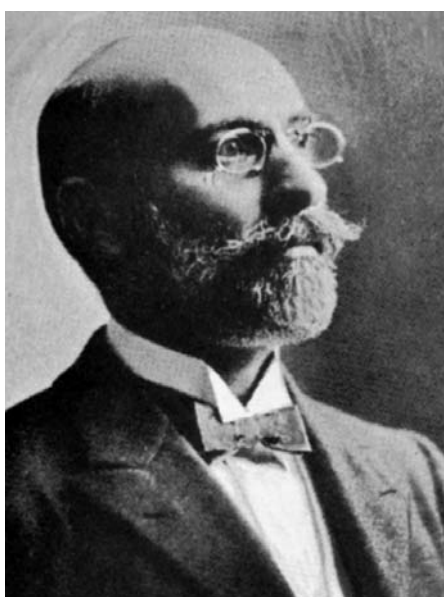
8

6

9

7

10

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

Անթուր, 15 Ապրիլ, 1906, Ա. Զաքարյան առաջին օրը, ապագայի
խաղի համարիչներ, ի Գանձերի, Երբեք չիմի. Այսպես Բազմաթիվ ազա-
րանի, հաջորդիվ լինելու թիվը Բ. Բազմաթիվ Բարեգործության
Հանձնաժողովի անունով, ըստ զգուշացումների և
պայմանագրի վրա, հանձնաժողովի որ իմի. ապագայի թիվը
և իր ապագայի թիվը

Լինելու թիվը հաջորդիվ առաջին օրը, Բազմաթիվ
Հանձնաժողովի 10^{րդ} ժողովի որ հաջորդիվ 10 անգամ թիվը և
ապագայի լինելու թիվը հաջորդիվ, հաջորդիվ և :

Ի Գանձերի, 15 Ապրիլ, 1906: Մոսկովյան

և ստորագրեց թիվը

Զ. Զաքարյան

Զ. Զաքարյան

Մ. Արմաշյան

Ե. Զ. Զաքարյան

Զ. Զաքարյան

Զ. Զաքարյան

Մ. Արմաշյան

Զ. Զաքարյան

ՀԲԸՄԻՈՒԹԵԱՆ ԱՆԴՐԱՆԻԿ ԿՈԶԸ

ՇՐԱԲԵՐ ԱՌ ՇԱՍՕՐԵՆ ՇԱՅՍ (ՀԱՏՈՒԱԾ)

Շատ մը տարիներէ ի վեր զգալի եղած էր Հայկական Ընդհանուր Միութեան մը պետքը: Որ եւ է աղետէ արկածելոց ընծայուած օգնութիւնն այնչափ աւելի օգտակար կ'ըլլայ՝ որչափ աւելի փութով հասնի: Ամէն անգամ որ Հայաստանի մէջ ծագի նոր աղետ մը, ինչպէս սով կամ երկրաշարժ, համաճարակ կամ հրդեհ, հեռաւոր երկիրներ գտնուող հայեր կը յուզուին, կը միանան եւ հանգանակութիւններ կատարելով քիչ կամ շատ դրամ կը դրկեն կարօտելոց. սակայն մինչեւ որ այդ նպաստներն իրենց տեղը հասնին՝ հազարաւոր ընտանիքներ կը մնան անխնամ ու անպատասպար, եւ զոհ կ'երթան ցուրտի, անօթութեան եւ հիւանդութեանց:

Տխուր ճշմարտութիւն մ'է նաեւ որ հայրենիքի հողին վրայ ապրող մեր հայրենակիցները դարաւոր դժբախտութեանց հետեւանօք հասած են նիւթական եւ բարոյական չքաւորութեան այնպիսի վիճակի մը՝ որոյ հանդէպ կարելի չէ անտարբեր մնալ իբր հայ եւ իբր մարդ:

Ուրեմն հայ ազգը անհրաժեշտ պետք ունի կազմակերպեալ մնայուն մարմնոյ մը որ միշտ պատրաստ գտնուի օգնելու Հայաստանի հայ ժողովրդեան՝ առանց կրօնի խտրութեան, եւ ուրախ եմք ներկայ յայտարարութեամբ ծանուցանելու թէ՝ այս տեսակ մի մարմին հիմնուած է ի Գահիրէ, «ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԻՒՆ» անուամբ, որու նպատակն է՝ ըստ տրամադրութեան ներկայիս կցորդեալ կանոնագրի՝ մեր Հայաստանի եղբարց անմիջական օգնութեան հասնիլ, ամէն անգամ որ պետք մը գոյանայ, եւ միանգամայն նպաստել անոնց տնտեսական եւ կրթական ընդհանուր վիճակի բարելաւման:

Այսպիսի ազնիւ ու մեծ նպատակի գործադրութիւնը կը պահանջէ դրամական առատ աղբիւրներ: Ուստի հրաւեր կը կարդամք ամէն երկրի հայերուն որ փութով անդամակցին Միութեանս, եւ իրենց նուէրներով եւ ամսաբաժիններով նպաստեն կարեւոր դրամագլխոյ մը կազմութեան:

Յուսանք թէ ամէն ճշմարիտ եւ զգայուն հայ, առանց խտրութեան կրօնի եւ սեռի, խանդավառութեամբ պիտի ողջունէ Միութեանս ծնունդը, պիտի ըմբռնէ անոր նշանակութիւնը, եւ սրբազան պարտականութիւն պիտի համարի անդամակցիլ անոր եւ օժանդակել անոր զարգացմանն ու ծաւալման:

Հայ Բարեգործական Ընդհանուր Միութիւնն մի գործնական ապացոյց թող լինի որ աշխարհիս մէջ ցրուեալ հայերն կարող են միաբանիլ ազգային բարօրութեան առաջնորդող մի նպատակի համար:

Գահիրէ, 1 Մայիս 1906

(կնիք)

ՀԲԸՄ-ի

ՆԱԽԱԳԱՀՆԵՐԸ

ՊՕՂՈՍ ՆՈՒՊԱՐ ՓԱՇԱ
1906 - 1930

ԳԱԼՈՒՍ ՎԻԼՊԵՆՎԵԱՆ
1930 - 1932

ԶԱՐԵՀ ՆՈՒՊԱՐ
1932 - 1940

ԱՐՇԱԿ ԳԱՐԱԿԷՕՋԵԱՆ
1942 - 1953

ԱԼԵՔ ՍԱՆՈՒԿԵԱՆ
1953 - 1989

ԼՈՒԻԶ ՍԱՆՈՒԿԵԱՆ ՍԻՄՈՆ
1989 -2002

ՊԵՐՃ ՍԵՂՐԱԿԵԱՆ
2002

ՀԲԸ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿԱՆՈՆԱԳՐԱԿԱՆ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԻՐԱՒԱՎԻՃԱԿ

Ա.- ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՆԴԱՄԱԿՑՈՒԹԻՒՆ՝

որ կը մարմնաւորուի
ՀԱՄԱՄԻՈՒԹԵՆԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎՈՎ՝
օրէնսդիր եւ համարառու Գերագոյն Մարմին
որ ամէն երկու տարին անգամ մը կը գումարուի
Նիւ Եորք ու կրնայ գումարուիլ այլուր եւս եւ որուն կը մասնակցի՝
անձամբ կամ փոխանորդագրութեամբ,
մէն մի իրաւասու անդամ, աշխարհի չորս ծագերէն,
ինչ իրաւաւիճակի որ ալ պատկանի:

Բ.- ԿԵՂՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ՝
19 անդամներէ բաղկացած՝
4-ը Եւրոպայէն, 2-ը Միջին Արեւելքէն ու 13-ը Ամերիկայէն
եւ որ կ'ընտրուի վերոյիշեալ Համա-Միութեանական Ընդհ. Ժողովէն
ու Կեդրոնն է Նիւ Եորք:

Գ.- ՇՐՋԱՆԱԿԱՅԻՆ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐ

Դ.- ՄԱՍՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐ՝ ԱՐԱՆՑ, ՏԻԿՆԱՆՑ
ԿԱՄ ԽԱՌՆ ՄԱՍՆԱՃԻՂԵՐՈՒ

ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԵՐ
ՏԻԿՆԱՆՑ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐ
ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԻՐԱԲԱԿԱՆ ՈՒ ԿԱՌՈՒՑՈՒԱԾՔԸ

ՉՈՒՑԵՐԻԱԿԱՆ ԻՐԱԲԱԿԻՃԱԿ

Ա. - ԱՆԴԱՄԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ՝

բաղկացած

Համա-Միութենական Համաշխարհային Ընդհանուր Ժողովին
ընտրուած

Կեդրոնական Վարչական Ժողովին 19 անդամներէն՝
օրէնսդիր եւ համարառու գերագոյն Մարմին
ՀԲԸՄիութեան Չուիցերիական Իրաւաւիճակով Ընկերակցութեան
որ ամէն տարի կը գումարուի Լոզան:

Բ.- ՎԱՐԻՉ ՄԱՐՄԻՆ՝

Բաղկացած 7 անդամներէ՝ Ընդհ. Ժողովին ծոցէն
4-ը Եւրոպայէն, 1-ը Միջին Արեւելքէն, 2-ը Ամերիկայէն
որուն վերահսկողութեան տակ է Եւրոպան
եւ որուն կապուած են Լիբանանն ու Եգիպտոսը իրաւականօրէն
Կեդրոնն է Լոզան:

Գ.- ՕԺԱՆԴԱԿ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐ ԵՒ ՕԺԱՆԴԱԿ ԱՆԴԱՄՆԵՐ
ՀԲԸՄիութեան Չուիցերիական Իրաւաւիճակով Ընկերակցութիւնը՝
կ'ունենայ ամէն ուր որ հարկ դառնայ՝
ՕԺԱՆԴԱԿ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐ՝ ի մասնաւորի Լիբանանն ու Եգիպտոս
եւ ՕԺԱՆԴԱԿ ԱՆԴԱՄՆԵՐ՝ որոնք Համա-Միութենական
իրաւասու անդամներուն նման ու հաւասար գծի վրայ,
կը մասնակցին Համա-Միութենական Ընդհանուր Ժողովին,
ընտրող եւ ու ընտրելի:

ՀԱՐԱՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ ՆԻՒ ԵՈՐՔ (2006)

Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. ԳԱՐԵԳԻՆ Բ.
ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

ՊԱՏՈՒՅ ԱՆԴԱՍ

ՊԵՐՃ ՍԵՂՈՎԱԿԵԱՆ
ՍԱՐԳԻՍ ՏԵՄԻՐՃԵԱՆ
ՏՈՔԹ. ԱՐՇԱԽԻ ԿԵՕՆՃԵԱՆ
ԺՈՉԷՖ ՊԱՍՐԱԼԵԱՆ
ՆԱԶԱՐ ՆԱԶԱՐԵԱՆ

ՆԱԽԱԳԱՀ
ՓՈԽ ՆԱԽԱԳԱՀ
ՓՈԽ ՆԱԽԱԳԱՀ
ԱՏԵՆԱԴՊԻՐ
ԳԱՆՁԱՊԱՀ

ԼՈՒԻՉ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ ՍԻՄՈՆ
ՆԱԶԱՐ ՆԱԶԱՐԵԱՆ

ԱՏԵՆԱՊԵՏՈՒՅԻ
ՓՈԽ ԱՏԵՆԱՊԵՏ

ԱՐԻՍ ԱՂԱՄԵԱՆ
ՄԱՅՔԸԸ ԱՆՍՈՒՐ
ԳԱՐԸԸ ՊԱՐՏԱՍԱՐԵԱՆ - ԱՍԼԱՆԵԱՆ
ԳԱՌՆԻԿ ԵԱԳՈՒՊԵԱՆ
ՏԻԳՐԱՆ ԹԵՎՐԻՉԵԱՆ
ՌԻՉԸՐՏ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ
ՊԵՆՈՆ ՍԵԲԱՆ
ՍԵՄ ՍԻՄՈՆԵԱՆ
ՍԻՆԱՆ ՍԻՆԱՆԵԱՆ
ԼԵԻՈՆ ԶԵՊԱՊՃԵԱՆ

ԱՆԴԱՍ
ԱՆԴԱՍ
ԱՆԴԱՍ
ԱՆԴԱՍ
ԱՆԴԱՍ
ԱՆԴԱՍ
ԱՆԴԱՍ
ԱՆԴԱՍ
ԱՆԴԱՍ
ԱՆԴԱՍ

ՎԱՍՆ ՅԻՂԱՏԱԿԻ

ՊՕՂՈՍ ՆՈՒՊԱՐ ՓԱՇԱ
ԱԼԵՔ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

ՀԻՄՆԱԴԻՐ ՆԱԽԱԳԱՀ
ՊԱՏՈՒԿԱԸ ՑԿԵԱՆՍ ՆԱԽԱԳԱՀ

ՀԱՐԱՆԱԿԱՆ ԶՈՒԻՑԵՐԻԱԿԱՆ ԻՐԱՒԱՎԻՃԱԿՈՎ ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ (2006)

ՊԵՐՃ ՍԵՂՈՎԱԿԵԱՆ
ՍԱՐԳԻՍ ՏԵՄԻՐՃԵԱՆ
ՆԱԶԱՐ ՆԱԶԱՐԵԱՆ
ԼԵԻՈՆ ԶԵՊԱՊՃԵԱՆ
ԼՈՒԻՉ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ ՍԻՄՈՆ
ԱՐՇԱԽԻ ԿԵՕՆՃԵԱՆ
ՄԱՅՔԸԸ ԱՆՍՈՒՐ

ՆԱԽԱԳԱՀ
ՓՈԽ ՆԱԽԱԳԱՀ
ԳԱՆՁԱՊԱՀ
ԱՏԵՆԱԴՊԻՐ
ԱՆԴԱՍ
ԱՆԴԱՍ
ԱՆԴԱՍ

ՊՕՂՈՍ ՆՈՒՊԱՐ ՓԱՇԱ (ՅԱՏՈՒԱԾ)

Մեծ Պահքի Ուրբաթ առաւօտ մըն էր: Աղեքսանդրիոյ Պօղոս Պետրոս եկեղեցին զգեցած էր տօնական օրերու շքեղութիւն:

Պատճառը՝ Պօղոս Նուպար Փաշայի այցելութիւնն էր, որ կու գար ամեն տարի Փարիզէն, Պահոց շրջանին, խորազգած հաւատքով հաղորդուելու:

Խոստովանահայրը՝ վարդատունկի հասակով ութսունամեայ ծերունի մըն էր, քամակը կամարացած, յօնքերը թաւ ու ճերմակ, խստահայեաց աչքերով՝ շղագրգիռ կերպար մը, պայթուցիկ տրամադրութեամբ:

Փաշային այցելութիւնը կը համարէր ամենամեծ օրը, աւելի նուիրական, քան Ծնունդի եւ Զատիկի տօները:

Այդ նպատակով՝ բարեգարդած էր եկեղեցին եւ դասին մէջ դրած՝ նկարէն նոր գորգ մը, որ փաշան ծնրադիր իր խոստովանանքը կատարէ:

Եկեղեցին միջանցքներով ու վերնայարկով խճողուած էր հաւատացեալներով եւ լռակեաց կարգապահութիւնը օրինակելի էր:

Փաշան եկեղեցւոյ մուտքին առաջ, իր բաճկոնը համբուրող ժամկոչին յանձնեց գլխարկը եւ հովանոցը, չմոռնալով սովորական նուէրը դնել անոր ափին մէջ: Մտաւ եկեղեցի ու քալեց քահանային առաջնորդութեամբ:

Չես գիտեր ուրկէ՞ եւ ինչպէ՞ս, հնամաշ կօշիկներով եւ ցնցոտիներ հագած ծերունի մը դասին մէջ, նոր գորգին վրայ ծունկի եկած՝ բազկատարած կ'աղօթէր:

Քահանան՝ այս որ տեսաւ՝ ցասումէն ցնցուեցաւ, վազեց նապաստակի արագութեամբ եւ ծոծրակէն ծերունին բռնեց եւ նետեց զայն դասէն քանի մը քայլ հեռու:

Խեղճ մարդը, աղօթանուէր վերացումին մէջ, սոսկումէն կծիկ դարձաւ եւ ամփոփուեցաւ տեղւոյն վրայ, շփոթութեան մատնուած:

Փաշային նկատողութենէն չվրիպեցաւ քահանային վայրագ արարքը, շեղեց իր ուղղութիւնը եւ մօտեցաւ պատուհասուած դարիպին, ոտքի հանեց եւ կեցուց զայն գորգին վրայ իր քով ...:

– Զաւակս, ըսաւ խղճահար ձայնով, ինծի հետ ծունկի եկուր այս գորգին վրայ: Աստուծոյ սիրոյ խորանին առջեւ, երկուքս ալ հաւասար ենք ու ոսկեդրամ մը դրաւ ծերունին գրպանը:

Տասնամեայ դպիր մըն էի, մոմակալի դերով, Փաշային քով կանգնած: Մատղաշ մտքիս մէջ, տեղ մը չգրաւեց այդ հոգեզմայլ տեսարանին տպաւորութիւնը: Բայց հիմա, ալեւորութեան շողերուն մէջ, յուզումով կը մտաբերեմ այդ հիասքանչ իրադէպը, որ կը բացայայտէ մեծանուն հայու հոգիին, ոչ թէ մարդկային անցողական առաքիւնութիւնը, այլ աստուածային լուսաճաճանչ արտայայտութիւնը:

2006 տարեշրջանին, հայրենիքի եւ սփիւռքի տարածքներուն, մեծաշուք հանդիսութիւններով պիտի գովերգուի անգուգական Միութեան, հարիւրամեակի գոյութեան եւ գործունեութեան փառաւորումը՝ համաժողովրդային ոգեւորութեամբ:

Բի՛ւր փառք ԶԲԸՄիութեան յաւերժալոյս հիմնադրին եւ բարերարներուն, բազմահազար բարեգործներուն եւ իր անհամար նուիրատուներու բանակային անդամակցութեան:

(«Նոր Օր» շաբաթաթերթ 18 Փետրուար 2006)

Վարդան Ա. Քինյ Տիպկերեան

Ծ.Խ. Վարդան Աւագ Քահանայ Տիպկերեան գրող եւ Հրապարակախօս, նախկին աղեքսանդրահայ, 1937-էն ի վեր ԱՄՆ Հաստատուած է, այժմ ծերունագարդ (93-ամեայ) այն սակաւաթիւ անձերէն է, որոնք բարեբախտութիւնը ունեցած են Հանդիպելու եւ ձեռքը Համբուրելու Հայրութեան մեծագործ զաւակին՝ Պօղոս Նուպար Փաշայի:

ՀԲԸՄ-Ի ԲԱՐԵՐԱՐՈՒՄԻ ՍԱԹԵՆԻԿ Ճ. ՉԱԳՐԸ

Սաթենիկ Ճ. Չագրը անունը, որպես Բարեգործականի եւ եգիպտահայ գաղութի մեծանուն բարերարուհի, ոսկեայ տառերով արձանագրուած պիտի մնայ եգիպտահայ գաղթածախի պատմութեան մէջ:

Սաթենիկ Չագրը – Ծնեալ Թօփալեան – ծնած է Կ. Պոլիս 1889ին: Ան տարի մը Սկիւտարի Ամերիկեան Աղջկանց Գոլէճը յաճախելէ յետոյ, իր ծնողքին հետ փոխադրուած է Անգլիա:

Անգլիոյ մէջ ան 1913–1915 տարիներուն Սաութփորթի մէջ հետեւած է մարմնամարզի դպրոցի դասընթացներուն եւ վկայուած՝ որպէս մարմնամարզի մասնագետ ուսուցչուհի: Փոքր շրջան մը որպէս ուսուցչուհի պաշտօնավարելէ յետոյ 1919ին Մանչեսթրի մէջ ամուսնացած է Ճանիկ Չագրի հետ եւ անոր հետ փոխադրուած է Գահիրէ, ուր Ճանիկ Չագրը կը պաշտօնավարէր որպէս բարձր պաշտօնատար «Վակոն–Լի» միջազգային ընկերութեան Գահիրէի Կեդրոնին մէջ:

Սաթենիկ Չագրը Եգիպտոսի մէջ գործօն դեր ունեցած է զանազան բարեսիրական միութիւններու մէջ, ինչպէս նաեւ մաս կազմած՝ Եգիպտոսի Միջազգային Մարմնամարզական Միութեան Կեդրոնական Վարչութեան: Ան նոյնպէս հովանաւորած է Հայ Արեւոյշներու Միութիւնը եւ ստանձնած նախագահութիւնը միջազգային «Կըրլ Կայտ»երու հայկական հատումին: Ան անդամ էր նաեւ Եգիպտոսի Կանանց Միութեան վարչութեան:

Սաթենիկ Չագրը արուեստի հակումներ ունենալով հետեւած է նկարչական դասընթացներու եւ շրջան մը արտադրած է նկարչական տարբեր բնոյթի գործեր:

* * *

Սաթենիկ Չագրի մասին շարունակելէ առաջ, կ'արժէ պահ մը անդրադառնալ նաեւ իր ամուսնոյն՝ Ճանիկ Չագրի գործունեութեան:

Ճանիկ Չագրը ծնած է 1879–ին: Ան Պոլսոյ հայկական վարժարաններուն մէջ իր նախնական ուսումը ստանալէ յետոյ 1892–1895 ուսանած է Պարտիզակի Ամերիկեան Բարձրագոյն Վարժարանին մէջ: Ապա, իր ուսումը շարունակած է

ԲԱՐԵՐԱՐՈՒՄԻ
ՍԱԹԵՆԻԿ Ճ. ՉԱԳՐԸ

Կ. Պոլսոյ Ռապըթ Գոլէճին մէջ, որմէ վկայուած է Յունիս 1900–ին:

1900 Նոյեմբերին մեկնած է Եգիպտոս, ուր 1 Յունուար 1901–էն, սկսած է պաշտօնավարել «Վակոն–Լի» միջազգային ընկերութեան մէջ եւ հետզհետէ յառաջանալով 1925 Յունուարին նշանակուած է Նոյն ընկերութեան Եգիպտոսի եւ Պաղեստինի Ընդհանուր տնօրէն:

1927–ին Ճանիկ Չագրը նշանակուած է «Վակոն–Լի» ընկերութեան Սուրիոյ, Իրաքի եւ Պարսկաստանի ներկայացուցիչ:

Ան գնահատուած է բազմաթիւ բարձր շքանշաններով Ֆրանսայէն, Պելճիքայէն, Ռումանիայէն, Սուրիայէն, Պուլկարիայէն, Շուէտէն եւ Լիբանանէն:

Ան մաս կազմած է նաեւ Եգիպտական տարբեր հասարակական եւ տնտեսական կազմակերպութիւններու:

Համայնքային գործունեութեան սկսած է մասնակցիլ 1912–ին: 1923–ին ընտրուած է ազգային երեսփոխան եւ 1924–1954 տարիներուն, աւելի քան 30 տարի ձեռնհասօրէն վարած է Գահիրէի Թեմական Ժողովի ատենապետութիւնը: Ան արժանացած է նաեւ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչի աստիճանի շքանշանին:

Ճանիկ Չագրը եղած է ՀԲԸՄի հաւատաւոր մը եւ Միջին Արեւելքի շրջանին մէջ անոր կարեւորագոյն ղեկավարը:

Ան 1916–էն 1925 անդամակցած է ՀԲԸՄի Կեդրոնական Վարչական Ժողովին: Իսկ 1926–էն 1932 եղած է փոխ ատենապետ, ապա տասնեակ տարիներ ատենապետ ՀԲԸՄի Եգիպտոսի Կեդրոնական Յանձնաժողովին, շրջանի մը երբ այդ Յանձնաժողովը պատասխանատուն էր Միութեան Եգիպտոսի, Պաղեստինի, Լիբանանի եւ Սուրիոյ գործունեութեան: Ան կարելոր դեր ունեցած է Բարեգործականի «ՆՈՒՊԱՐ» մարզարանի հիմնադրութեան մէջ եւ նախագահած այդ մարզարանի եռանդամ ղեկավար մարմին:

Բարեգործականի ղեկավարութիւնը գնահատելով Միութեան մատուցած երկարամեայ նուիրեալ ծառայութիւնը զինք հռչակած է Միութեան Պատուոյ Անդամ: Ան մահացած է 15 Յուլիս 1955–ին:

* * *

Սաթենիկ Չագըրի մասին անդրադառնալու ժամանակ, կարելուր նկատեցինք նաեւ վեր առնել իր ամուսինին ունեցած ազգային հասարակական գործունեութիւնը, որուն մէջ առիւծի բաժինը կ'երթայ ԶԲԸՄ-ին եւ Գահիրէի Ազգային Առաջնորդարանի գործերուն: Աւելորդ չենք նկատեր նաեւ անդրադառնալ Սաթենիկ Չագըրի մօր եւ եղբայրներուն բերած բարեսիրական աւանդին մասին:

Այսպէս, Սաթենիկ Չագըրի մայրը եւ եղբայրները Արտեմ Թօփալեան եւ զաւակները Աղեքսանդրիոյ Յայոց Շաթայիի գերեզմանատան մէջ 1925-1927 տարիներուն կառուցած են Ս.Գեորգ մատուռը, ի յիշատակ իրենց ամուսնոյն եւ հօր Գեորգ Թօփալեանի:

Նոյնպէս, Սաթենիկ Չագըրի եղբայրն է, եգիպտահայ ծանօթ ճարտարաուեստական Յակոբ Թօփալեանը, որ Աղեքսանդրիոյ մէջ ձեռնհաս ազգային գործունեութիւն մը ունենալէ ետք 1952ին հաստատուած է ժընեւ ուր 1969-ին իր ծախքով շինել տուած է ժընեւի Յայոց Ս. Յակոբ եկեղեցին:

Այս բոլոր տեղեկութիւնները գաղափար մը կուտան ընտանեկան այն մթնոլորտին մասին որուն մէջ ապրած ու շնչած է բարերարուիին իր ամբողջ գիտակցական կեանքին ընթացքին:

Յետեւաբար, բնաւ զարմանալի չէ որ Սաթենիկ Չագըր, իր յառաջացած տարիքին 1976-ի Մարտին, իր եղբօր Յակոբ Թօփալեանի հետ խորհրդակցելէ յետոյ, կ'որոշէր Գահիրէի Չամալէք թաղամասի իր մենատունը եւ անոր շրջակայ հողը 4097 քմ.մ., նօտարական աքթով մը նուիրել ԶԲԸՄ-ին:

Սոյն նուիրատուութեան աքթին յաջորդած են երկու լրացուցիչ բարեփոխումներ, յաջորդաբար 1977 եւ 1979-ին:

Բարերարուիին իր նուիրատուութիւնը նախապէս ուզած էր կատարել Չուիցերիական իրաւաւիճակով ԶԲԸՄ-ին: Սակայն, որպէս եգիպտացի, չէր կրցած իրագործել իր նախնական փափաքը, որ խոտոր կը համեմատէր ատենին տիրող տարադրամի եգիպտական օրէնքներուն:

Յետեւաբար, իբրեւ երկրորդ այլընտրանք բարերարուիին իր նուիրատուութիւնը կատարած է Գահիրէի ԶԲԸՄ-ին, որ ըստ օրինի, եգիպտական մշակութային եւ բարեսիրական միութիւն մըն է ենթակայ եգիպտական օրէնքներուն եւ Ընկերային Գործոց Նախարարութեան վերահսկողութեան:

Սոյն կարելուր նուիրատուութեան տրամադրութիւնները եգիպտական օրէնքներով գործադրելի

դարձնելու միտումով, անոր առաջին, ինչպէս նաեւ յաւելուածական երկու աքթերուն մէջ, նուիրատուն մանրամասնած է նախատեսելի բոլոր այն մարգերը, որոնց ԶԲԸՄ-ը կրնայ յատկացումներ կատարել:

Գահիրէի ԶԲԸՄ-ի վարչութիւնը օրինական եւ գործնական նկատումներով 1992-ին որոշեց կալուածը երկու մասի բաժնել

Ա- մաս - Պարապ հողամաս մը շուրջ 1750 քմ.մ.:

Բ- մաս - Մենատունը եւ քովի մասնաշէնքը, իր շուրջի հողատարածքով, շուրջ 2347 քմ.մ.:

Այս ուղղութեամբ թաղապետական արտօնութիւնը ձեռք ձգելու ընթացքին, Միութեան վարչութիւնը աշխատանք տարած է նաեւ Կազմական Կանոնագիրը բարեփոխելու եւ զայն լրացնելու բոլոր այն նպատակներով որոնք յիշուած են Սաթենիկ Չագըր Նուիրատուութեան մէջ եւ որոնք գոյութիւն չունէին Գահիրէի ԶԲԸՄ-ի մինչ այդ ի գօրու եղող Կազմական Կանոնագրին մէջ:

Սոյն բարեփոխեալ կանոնագիրը Միութեան Ընդհանուր Ժողովի բովէն անցնելէ յետոյ, անոր պետական վաւերացումը ստացուեցաւ Փետրուար 1994-ին:

Միութեան բարեփոխեալ Կազմական Կանոնագրին մէջ գործադրելի նպատակները եղան

1- Ընկերային ծառայութիւն եւ օժանդակութիւն:

2- Մշակութային եւ գիտական ծառայութիւններ:

3- Առողջապահական գործունեութիւն:

4- Աշխատիլ տարբեր միջոցներով բարձրացնել հայ համայնքի զաւակներուն մտաւորական եւ բարոյական մակարդակը:

5- Նիւթապէս օգնել հայ անձերու եւ ընտանիքներու՝ բարձրացնելու համար անոնց կենսամակարդակը, ըստ Միութեան ներքին կանոնագրով նախասահմանուած պայմաններուն:

6- Դարմանական օժանդակութիւն ընձեռել հայ համայնքի զաւակներուն, ըստ Միութեան ներքին կանոնագրով նախասահմանուած պայմաններուն:

7- Օժանդակել հայ համայնքի միջոցներ չունեցող զաւակներուն, շարունակելու իրենց ուսումը, ուսման բոլոր հանգրուաններուն, վճարելով անոնց ուսումնական սակերն ու գիրքերու եւ ուսման հետ կապ ունեցող ծախսերը:

8- Զաջալերել յառաջադէմ եւ գիտականօրէն գերփայլուն անձերը, անոնց տրամադրելով կրթաթոշակներ եւ քաջալերական յատկացում-

ներ:

9- Քաջալերել մշակութային ժառանգության վերաբերեալ պրպտումները եւ ուսումնասիրութիւնները, պարապմունքի յատկացումներ կամ նիւթական օժանդակութիւններ ընձեռելով:

10- Քաջալերել ԵԱՀ-ի գաւակները, ուսումնասիրելու հայ լեզուն եւ հայ մշակոյթը: Նոյնպէս, քաջալերել հայերը՝ արաբերէն լեզուն եւ արաբական մշակոյթը ուսումնասիրելու:

11- Քաջալերել գիրքերու, հեղինակութիւններու եւ ուսումնասիրութիւններու հրատարակութիւնը:

12-Գիրքեր գնել՝ զանոնք նուիրելու մասնագետներու եւ հաստատութիւններու:

13- Շրջաբերականներ կամ պարբերականներ լոյս ընծայել, ներառեալ Միութեան պարբերաթերթը, որ անվճար կը բաժնուի Միութեան անդամներուն եւ այլոց:

14- Չանագան տեսակի օրացոյցներու հրատարակութիւն:

15- Հնչուն կամ նիւթական օժանդակութիւններու յատկացում հետեւեալ հայկական հաստատութիւններուն:

Ա- Հայկական վարժարաններ:

Բ- Մշակութային միութիւններ:

Գ- Մարգարաններ:

Դ- Ընկերային բարեսիրական հաստատութիւններ:

16- Մշակութային հանդիսութիւններու եւ ասուլիսներու, ինչպէս նաեւ ցուցահանդեսներու կազմակերպութիւն:

17- Արուեստագետներու եւ այլեւայլ արուեստագիտական խումբերու քաջալերութիւն, որպէսզի ցուցադրեն իրենց ստեղծագործութիւնները:

18- Ձեռքբերում եւ ցուցադրութիւն Եգիպտահայ արուեստագետներու գործերուն:

19- Բոլոր ձեւերով քաջալերել երիտասարդական գործունեութիւնը, կազմակերպելով ճամբարներ, զբօսապատոյտներ եւ դասախօսութիւններ կամ մասնակցելով անոնց:

20- Մշակութային ուսումնասիրութիւններու կեդրոնի մը հաստատում: Հայագիտական նիւթերու մասնագիտական գրադարանի մը հաստատում եւ մանրաժապաւնի փաստագրական կեդրոնի հաստատում, ծառայութիւններ մատուցելու ուսումնասիրողներու եւ պրպտումներ կատարողներու:

Վերջերս այս նպատակներուն վրայ աւելցաւ

նաեւ հայ ուսուցիչներուն համար նախատեսուած «քաջալերական կենսաթոշակ»ի դրութիւն մը, ըստ որուն տարեկան 3000 Ե.Ո. կը յատկացուի հանգստեան կոչուելու տարիքը բոլորած հայագիտական նիւթերու այն ուսուցիչներուն, որոնք 25 կամ աւելի տարիներ, պաշտօնավարած են Գահիրէի կամ Աղեքսանդրիոյ ազգային վարժարաններուն մէջ, պայմանաւ որ անոնք դադարած ըլլան աշխատելէ:

Վերոյիշեալ նպատակները յստակօրէն կը ցուցնեն Բարեգործականի Սաթենիկ Չագըր Հիմնադրամի ընդգրկած ընդարձակ գործունեութեան տարբեր ճիւղաւորումները:

* * *

Ինչպէս նախապէս յիշուեցաւ Սաթենիկ Չագըր կալուածի նուիրատուութիւնը Գահիրէի ՀԲԸՄ-ին տեղի ունեցաւ 1976-ին:

Բարերարուհին շիջեցաւ Մայիս 1982-ին այսինքն նուիրատուութենէն վեց տարի վերջ: Սակայն, գոյութիւն ունեցող տարբեր ուսնձգութիւններ եւ դժուարութիւններ, յետաձգեցին նուիրատուութեան մէջ նախատեսուած կալուածի վաճառքին իրագործումը, ամբողջ 14 տարի, մինչեւ 14 Յունուար 1996, երբ Սաթենիկ Չագըր մենատան քովի պարապ հողը (1750 քմ.մ.) վաճառուեցաւ հրապարակային աճուրդով:

Սոյն վաճառքէն գոյացաւ Ե.Ո. 16.043.125.00 որ փոխանցուեցաւ Սաթենիկ Չագըր Հիմնադրամին որպէս մայր գումար եւ որուն եկամուտները սկսան գործածուիլ Հիմնադրամին նպատակներուն համար:

Միւս կողմէ Սաթենիկ Չագըր մենատունը եւ անոր շուրջ մնացած տարածութիւնը, վարձուեցաւ ՀՀ-ի դեսպանութեան եւ այդ վարձքն ալ կը հոգայ Բարեգործականը, այս անգամ Ամերիկայի Կեդրոնի միջոցով, քանի որ Գահիրէի Բարեգործականը օրինապէս նման քայլ մը առնելու իրաւունք չունի:

Վերադառնալով Սաթենիկ Չագըր Հիմնադրամին եւ գաղափար մը տալու համար անցեալ տասը տարիներուն ընթացքին անոր եկամուտներէն եղած յատկացումներուն մասին. կողքի էջին վրայ կը հրատարակենք անոր տասնամեայ յատկացումներու համագումար ցուցակը:

Նոյնպէս, յաջորդող էջերով կը ներկայացնենք ՀԲԸՄ-ի Սաթենիկ Ճ. Չագըր Հիմնադրամի հրատարակութիւններուն ամբողջական ցուցակը (1995-2005):

«Տ.»

ՄԱԹԵՆԻԿ Դ. ՉԱԳԸՐ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ ՏԱՄՆԱՄԵԱՅ ՅԱՏԿԱՑՈՒՄՆԵՐԸ (1996-ԷՆ 2005)

Տարի	Մշակութային Յատկացումներ	Ե. Ո.	Ընկերային Օժանդակություն	Ե. Ո.	Կրթական Օժանդակություն	Ե. Ո.	Միություններու Օժանդակություններ	Ե. Ո.	Պատանեկան եւ երիտասարդական Շարժումներ	Է. Ո.	Հայ Ուսուցիչներու Գ-նահատանքի Կենսաբաշխակ	Է. Ո.	Պետական Ծրագիրներու Օժանդակություն	Ե. Ո.	Առողջապահական Ծրագիր	Ե. Ո.	Գումար	Ե. Ո.
1996	135,359.11		4,000.00		28,843.70		87,350.00		-		-		80,000.00		-		335,552.81	
1997	141,089.75		54,803.02		56,727.14		161,296.00		-		-		80,000.00		-		493,915.91	
1998	326,034.26		125,032.85		106,345.88		116,730.81		-		-		80,000.00		-		754,143.80	
1999	138,687.15		116,563.81		166,658.42		96,531.69		-		-		100,000.00		-		618,441.07	
2000	237,442.09		121,766.80		208,728.97		40,638.30		-		-		50,000.00		426,271.60		1,084,847.76	
2001	210,527.95		150,794.05		200,385.28		115,067.47		-		-		50,000.00		787,120.02		1,513,894.77	
2002	139,069.80		210,282.05		218,896.87		69,775.42		6,896.80		-		50,000.00		409,992.15		1,104,913.09	
2003	208,264.59		210,620.87		213,670.90		160,080.19		15,827.24		-		50,000.00		496,395.07		1,354,858.86	
2004	235,866.65		255,461.90		175,977.30		54,004.70		105,467.08		-		50,000.00		526,623.32		1,403,400.95	
2005	381,870.61		284,353.35		198,252.03		163,939.53		1,744.00		5,049.00		-		526,912.05		1,562,120.57	
Գումար	2,154,211.96		1,533,678.70		1,574,486.49		1,065,414.11		129,935.12		5,049.00		590,000.00		3,173,314.21		10,226,089.59	

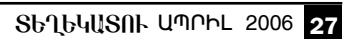

ԳԱՀԻՐԵԻ ՀԲԸՄ-Ի ՄԱԹԵՆԻԿ Դ. ՉԱԳԸՐ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

1995-2005

Թիվ	Թուական	Գլխի Անուն	Հեղինակ Պատրաստող Խմբագրող	Լեզու
1	1995	الأرمين في مصر في القرن التاسع عشر	Տոքթ. Մոհամեդ Ռիֆաաթ Էլ Իմամ	արաբերեն
2	1997	ERVAND DEMIRDJIAN ARMENO-EGYPTIAN PAINTER مصور أرمني - مصرى بروانت دميردجيان	Հրանդ Քելշեան	անգլերեն արաբերեն
3		مختارات من الشعر الأرمني عبر العصور	Տոքթ. Վարուժան Գազանճեան	արաբերեն
4		FESTIVAL OF ARMENIAN ARTS AND CULTURE IN EGYPT - ALBUM مهرجان الثقافة والفنون الأرمنية في مصر - كتالوج		անգլերեն արաբերեն
5	1998	الكسندر صاروخان - نبذة عن حياته وفنه وأعماله	Հրանդ Քելշեան	արաբերեն
6		ՀԱՅ ՄԱՆՐԱՆԿԱՐԻՉՆԵՐ, ՄԱՏԵՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ 9-19 Դ.Դ.	Աստղիկ Գեորգեան	հայերեն
7	1999	ՏԻԳՐԱՆ ՉՈՒՀԱՆԵԱՆ Հայր Մեր եւ Մուրթ Մուրթ	Հայկ Առաքեան	հայերեն

Հայկ Արագեան

41	2001	ԵԳԻՊՏՈՍԻ ԶԱՅ ԿԱԹՈՂԻԿԷ ՀԱՄԱՅՆՔԸ	Տիգրան Գեորգևան	հայերեն
42		ՍԱՐԵԱՆԸ ԵՒ ԵԳԻՊՏՈՍԸ SARIAN & EGYPT	Շահեն Խաչատրյան	հայերեն - անգլերեն
43		ساريان ومصر SARIAN & EGYPT		անգլերեն-արաբերեն
44	2002	طائفة الأرمن الكاثوليك في مصر	Տիգրան Գեորգևան	արաբերեն
45		القضية الأرمنية في الدولة العثمانية	Տոքթ. Մոհամեդ Ռիֆաաթ էլ Իմամ	արաբերեն
46	2003	ԿՐՕՆՔԻ ԵՒ ԵԿԵՂԵՑԻՒ ՄԱՍԻՆ	Տիգրան Գեորգևան	հայերեն
47		الأرمن في مصر (١٨٩٦ - ١٩٦١)	Տոքթ. Մոհամեդ Ռիֆաաթ էլ Իմամ	արաբերեն
48		ՀԱՅ ԳԱՂԹԱՇԽԱՐՀԻ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ (Միջնադարից Մինչև 1920) հատոր Ա. ALBUM OF SELECTED RECORDINGS OF ARAM KHACHATURIAN'S WORKS	Վարդգես Միքայելյան	հայերեն
49	2004	ՀԱՅ ՄԱՍՄՈՒԼ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՄԷՋ HISTORIC TEXTS ABOUT THE ARMENIAN CAUSE	Հայկ Առաքելյան	անգլերեն
50	2005	Թ. - ԺԷ Դարերում Ամանուն Հայ Մանրանկարիչներ Մատենագիտություն IX - XVII դդ.	Տոքթ. Սուրեն Պալյամյան	հայերեն
51			Տոքթ. Մոհամեդ Ռիֆաաթ էլ Իմամ	անգլերեն
52			Աստղիկ Գեորգևան	հայերեն

[illegible]

ՅԱՏԱՆՆԱԿԱՆ ՎԿԱՅԱԳԻՐ ՄԸ

Վերելի ՀԲԸՄ-ի Պատուոյ Անդամի վկայագիրը յատկանշական է անով որ կը միացնէ 20-րդ դարու սկիզբը գործած եղեջ նշանաւոր եգիպտահայեր։

Վկայագիրը գոր ստորագրած է ՀԲԸՄ-ի հիմնադիր Նախագահ Պօղոս Փաշա Նուպար, ստեղծագործութիւնն է սկարիչ Երուանդ Տեհի-ճեանի, որ կը համարուի եգիպտոսի ժամանակակից նկարչութեան

մէջ իրապաշտ դպրոցի հիմնադիրը։

Իսկ «վասն անձնութիւնութեան» գնահատանքի արժանացող է եգիպտահայ յայտնի հասարակական գործիչ Տիգրան Հաճնկեան, որ տխուրեմբեմբեմ Էր Մեղրեմեան Տիգրանի Ընկերութեան էր կարեւոր ներդրում ունեցած է թէ Բարեգործականի էր թէ մանաւանդ կրեմ Օրաթերթի մէջ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՕՐԵՐ ԱՂԵՔՍԱՆՈՐԻՈՅ ԳՐԱԴԱՐԱՆԻՆ ՄԵՋ

Աշխարհի ամենահին գրադարաններն մեկը՝ Աղեքսանդրիոյ Ազգային Գրադարանը, Մերձաւոր եւ Միջին Արեւելքի ամենամեծ գիտական կեդրոնը կը հանդիսանայ այսօր: Ան ոչ միայն իր հազարաւոր այցելուներով ու իր պարունակած տարալեզու գրականութեամբ է որ աչքի կ'իյնայ, այլեւ իր մեծութեամբ ու շքեղ շինութեամբ (վերաշինուած 2001 թ.), որուն արտաքին երեսապատ սալիկներուն վրայ աշխարհի աւելի քան հարիւր այբուբեններուն հետ հայկական այբուբենի տառերը եւս նրբօրէն փորագրուած են:

Տասնմէկ յարկանի գրադարանը, ուր կը գործեն եօթ գիտական կեդրոններ, աշխարհի տարբեր գիտահետազոտական ու մշակութային կեդրոններու հետ կը համագործակցի:

Եգիպտոսի մօտ Զայաստանի Զանրապետութեան Դեսպանութեան եւ Աղեքսանդրիոյ Ազգային Գրադարանին միջեւ ձեռք բերուած համաձայնութեամբ, ընթացիկ տարուայ Փետրուարի 5-ին, Աղեքսանդրիոյ Գրադարանին ամենամեծ ընթերցասրահին մէջ պաշտօնական բացումը կատարուեցաւ Զայաստանի «Մատենադարան»-էն բերուած հայկական միջնադարեան անտիպ ձեռագիրներու եւ մանրակարգութիւններու պատճենահանուած արտագրուած վերարտադրութիւններու ցուցահանդէսին՝ նուիրուած Զայ Գիրերու Գիւտի 1600-ամեակին:

Ցուցահանդէսի բացումին ելոյթ ունեցան Աղեքսանդրիոյ Ազգային Գրադարանին գործադիր տնօրէն՝ դեսպան Թահեր Խալիֆան եւ Եգիպտոսի մօտ ԶՀ դեսպան Ռուբէն Կարապետեան, որոնք բարձր գնահատեցին ոչ միայն այս միջոցառումին կազմակերպումը, այլեւ հայ-եգիպտական պատմամշակութային եւ գիտական կապերու հարուստ ժառանգութիւնը: Աղեքսանդրիոյ գրադարանին տնօրէնը մասնաւորապէս ընդգծեց նման միջոցառման բացառիկ հանգամանքը: Յիշատակուեցաւ նաեւ 4-րդ դարու վերջին, հայ գիրերու ստեղծման ուղղութեամբ Մեսրոպ Մաշտոցի Աղեքսանդրիոյ մէջ կատարած հետազոտութիւնները:

Այնուհետեւ տեղի ունեցաւ Մ. Մաշտոցի անուան հին ձեռագիրներու Ինստիտուտի (Մատենադարանի) եւ Աղեքսանդրիոյ Գրադարանին միջեւ համագործակցութեան համաձայնագրի ստորագրման պաշտօնական արարողութիւնը: Զամաձայնագիրը ստորագրեցին Մատենադարանի տնօրէն՝ ակադէմիկոս Սեն Արեւշատեանը եւ Աղեքսանդրիոյ Գրադարանի տնօրէն՝ դեսպան Թահեր Խալիֆան:

Ցուցահանդէսին ներկայ էին Եգիպտոսի քաղաքական, գիտական եւ մշակութային շրջանակներու, դիւանագիտական մարմնի եւ հայ համայնքի բազմաթիւ ներկայացուցիչներ:

Այցելուները առիթը ունեցան հայկական դասա-

կան երաժշտութիւն ունկնդրելու, Գահիրէի Օփերայի կարգ մը երաժիշտներուն կատարմամբ:

Ցուցահանդէսի ծիրէն ներս, Փետրուար 9-ին Աղեքսանդրիոյ գրադարանին «Auditorium» լսարանին մէջ տեղի ունեցաւ «հայ-եգիպտական պատմամշակութային առնչութիւնները» խորագրով գիտաժողովը հայ եւ եգիպտացի մասնագետներու համատեղ մասնակցութեամբ:

Գիտաժողովին ընթացքին, Զայաստանի մէջ Եգիպտոսի պատմութեան եւ մշակոյթին նուիրուած ուսումնասիրութիւններուն, հայ - եգիպտական գիտական ու մշակութային առնչութիւններուն, ինչպէս նաեւ հայ գիրերու գիւտին ստեղծման պատմութեան մասին չափազանց ուշագրաւ եւ հետաքրքրական զեկուցումներ կարդացուեցան: Այդ զեկուցումները Զայաստանի դեսպանութեան ջանքերով պիտի հրատարակուին առանձին գրքոյկով:

Ուշագրաւ է, որ Աղեքսանդրիոյ Գրադարանէն ներս հայկական օրերու կազմակերպման առթիւ Եգիպտոս ժամանած էր Զայաստանի մտաւորականութեան պատուիրակութիւնը, որուն մաս կը կազմէին Մ. Մաշտոցի անուան հին ձեռագիրներու Ինստիտուտի տնօրէն Սեն Արեւշատեան, ԳԱԱ փոխ նախագահ՝ ակադէմիկոս Վլադիմիր Բարխուդարեան, ԳԱԱ Արեւելագիտութեան Ինստիտուտի տնօրէն Նիքոլայ Յովհաննիսեան, Մատենադարանի փոխ տնօրէններ Վարդան Գրիգորեան եւ Գերոգ Վարդանեան եւ Մատենադարանի բարեկամներ հիմնադրամի նախագահ Արշակ Բանուչեան: Նման բարձր մակարդակի պատուիրակութեան այցը Եգիպտոս, առաջին անգամ է որ կը կազմակերպուէր: Տպաւորիչ էր նաեւ եգիպտական կողմին այն ջերմ ընդունելութիւնը, որուն արժանացաւ հայաստանեան պատուիրակութիւնը:

Գեղեցիկ էր եւ բացառիկ Աղեքսանդրիոյ Գրադարանին մէջ կազմակերպուած այս միջոցառումը, որ շարունակութիւնն էր հայ-եգիպտական դարաւոր առնչութիւններուն ու սերտ համագործակցութեան:

Զամագործակցութեան որպէս առաջին քայլ, Մ. Մաշտոցի անուան Մատենադարանը Աղեքսանդրիոյ Գրադարանին նուիրաբերեց հայկական միջնադարեան անտիպ ձեռագիրներու եւ մանրակարգութիւններու շուրջ տասնմէկ պատճենահանումներ:

ԶՀ Դեսպանութիւն

Գահիրէ, 11 Փետրուար 2006

Ծ. Խ. Սոյն հաղորդագրութիւնը արեւմտահայերէն տարբերակն է ԶՀ-ի Դեսպանութեան 11 Փետրուար 2006-ի հաղորդագրութեան:

ՀԱՅ ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹԵԱՆ ՎԵՐՋԻՆ ՆՈՒԱԾՈՒՄՆԵՐԸ ԳԱՇԻՐԵԻ ՄԵՋ

Հայ սփիւռքը մեզի կը ներկայանայ այսօր ինչպէս իր ընդհանրութիւններով, այնպէս ալ տարբերութիւններու անծայրածիր այն բազմազանութեամբ, որքան բազմազան են այդ հաւաքականութիւնը կազմող անհատները եւ զանոնք հիւրընկալած կենսատարածքներուն ազգային, կրօնական, տնտեսական ու քաղաքական իրողութիւնները:

Սփիւռքեան կեանքի ազգային եւ մշակութային շատ գրաւոր արժեւորումներ կամ պարզապէս նկարագրականներ (յատկապէս լրագրային ձեւի տակ), երբ կը ներկայացուին առանց չափանիշներու կիրարկումին, ընթերցեղը կամայ թէ ակամայ կը ձգեն գիտակցուող կամ չգիտակցուող անորոշութեան մէջ:

Այս երեւոյթին զուգահեռ տեղի կ'ունենայ բնութագրող բառերու եւ ածականներու անտեղի մաշում-արժեզրկում մը, որուն անմիջական հետեւանքը կ'ըլլայ գրաւոր խօսքի նկատմամբ անտարբերութեան յաւելեալ առիթ:

Ահա, թէ ինչու Գահիրէի մէջ կատարուող երաժշտական վերջին նուաճումները, ներկայացնել փորձելէ առաջ, կանխաւ պիտի ուզէինք շեշտել, որ խօսքը, գաղութային մակարդակէն անդին, համահայկական երեւոյթի մասին է:

Արդարեւ, 1999 թուականին երաժշտագետ-դաշնակահար Հայկ Աւագեան Գահիրէի ԶԲԸՄիութեան «Սաթենիկ Ճ. Չազըր հիմնադրամ»-ին մեկենասութեամբ կը խմբագրէ եւ կը հրատարակէ:

ա. ՏԻԳՐԱՆ ՉՈՒՅԱԾԵԱՆԻ «Սուրբ, սուրբ»-ը գրուած քառերգի եւ սենեկային նուագախումբի համար եւ «Հայր մեր»-ը՝ սփորանոյի, ալթոյի, իգական երգչախումբի եւ սենեկային նուագախումբի համար: Երկու բնագրերն ալ որոնք տպագրութեան կ'արժանանային առաջին անգամ, ներկայացուած են քննական խմբագրութեամբ եւ ըստ այնմ համապատասխան նախաբաններով, մանրամասնեալ աղբիւրագիտական յղումներով, ծանօթագրումներով եւ օգտագործուած երաժշտական եզրերու բառացանկով:

Թեպէտեւ արժեքաւոր, բայց որպէս մասնակի երեւոյթ թերեւս կարելի չէր զգալ, թէ աշխատասիրողին հրատարակչական գործի այս առաջին քայլին ի՞նչ ծաւալներ պիտի հետեւէին:

Բացայայտում մը պիտի չըլլայ ըսել, թէ արուեստի որոշակի տեսակներու դրսեւորումներ, որպէս մտաւոր արտադրանք, կրնան ապրիլ ու յարատեւել, եթէ երբեք արժանանան հրատարակուելու ու վերահրատարակուելու: Սակայն գրական կամ երաժշտական ստեղծագործութեան ժառանգութիւններ մեր իրականութեան մէջ հրատարակելի կամ անհրատարակելի կը դառնան երբեմն բնաւ ալ ոչ այն պատճառով զոր արդարութիւնը պիտի պահանջէր:

Առարկայական եւ յաճախ (որ ցաւալին է) ենթակայական պատճառներով շատ մը հեղինակներ կը սպասեն սեփական երկերու հրատարակումին իրենց մահէն դեռ մէկ դար յետոյ, այն պարագային երբ արուեստաբանական միտքը շատոնց գիրենք պատուանդանած է մինչեւ անգամ որպէս հիմնադիր կամ բարենորոգիչ արուեստի այս կամ այն ուղղութեան կամ սեռին, հեղինակներ, որոնց ժառանգութիւնը ընդունուած ու սիրուած է եւ կատարումի արժանացած է թէ՛ ներազգային թէ՛ միջազգային սահմաններու մէջ:

Ահա այդպիսին էր պարագան ժամանակակից ազգային արհեստավարժ երաժշտութեան հիմնադիր Տիգրան Չուհաճեանի:

Այս տեսակետէն անկարելի է ընթացիկ երեւոյթներու մէջ տեղաւորել 1999-ով սկսած Տիգրան Չուհաճեանի երկերու հրատարակութեան գործը, որուն հրատապութեան գիտակցեցաւ, ձեռնարկեց եւ աներեր հետեւողականութեամբ կը շարունակէ յարգելի երաժշտագետը:

Արդարեւ, Հայկ Աւագեանի յաջորդ, խիստ շահեկան մէկ նախաձեռնութեամբ, իր ստեղծումէն աւելի քան մէկ դար ու քառորդ մը ետք, 2000 թուականին առաջին անգամ տպագրութեան կ'արժանանայ հայկական առաջին օփերան.

բ. ՏԻԳՐԱՆ ՉՈՒՅԱԾԵԱՆ «ԱՐՇԱԿ Բ.» երկու ձեւով՝ դաշնամուրային ու նուագախմբային նուագագրութիւններով, կից նուագախմբային գործիքներու իրենց ձայնաբաժինները՝ ամփոփուած 24 տետրակներու մէջ, տպագրութիւն՝ «Նուպար տպագրատան», Գահիրէ, 2000թ.:

ՀԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ ՄԻԶԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՄԱԺՈՂՎԻՆ «Հայագիտութեան Արդի Վիճակը եւ Նրա Չարգացման Հեռանկարները» վերնագ-

րով գեկուցման մէջ (Երեւան, 15–20 Սեպտեմբեր 2003), խօսելով վերջին տարիներու երեք կարեւորագոյն նշանակութիւն ունեցող հրատարակութիւններուն մասին, Հայաստանի ԳԱԱ Արուեստի Ինստիտուտի տնօրէն, երաժշտագետ Գեորգ Գեղական կը թուարկէ. «ա. Կոմիտասի երկերի ժողովածուի հինգ նոր հատորները, բ. «Շարակնոցի» (Եւրոպական Նօթագրութեամբ) առաջին հատորը եւ գ. Գահիրեւմ լոյս տեսած ՏԻԳՐԱՆ ԶՈՒՅԱՃԵԱՆԻ «ԱՐՇԱԿ Բ.» օփերայի փարթիթուրի եւ քլաւիրի հրապարակումը:

Արդէն այդ հրատարակութեան անմիջական ու գործնական արդիւնքն էր «ԱՐՇԱԿ Բ.»-ի աննախադէպ բեմադրումը Սան Ֆրանսիսքոյի մէջ՝ գիրքին տպագրութենէն ընդամենը տարի մը անց:

Այդ առիթով San Francisco Chronicle Datebook, իր 26 Օգոստոս 2001 թիւին (էջ 59–60) A LOST OPERA IS FOUND, SAN FRANCISCO PREMIERES 1868 ARSHAK II FROM ARMENIA վերնագրով յօդուածին մէջ, ներկայացնելով օփերային հեղինակը, օփերային ստեղծման պատմութիւնն ու բեմադրութեան պատրաստութեան մանրամասնութիւնները, Jashua Kosman կը գրէ նաեւ հետեւալը.

Avakian's task involved collating 650 pages of dense handwritten manuscripts, correcting numerous errors and filling in the gaps that the composer might have taken care of had he seen Arshak performed.

Հայ երաժիշտներու երկերուն հրատարակութեան շնորհակալ գործը ե՛ւ Հայաստանի ե՛ւ սփիւռքի մէջ, հակառակ իր ընդգրկումներու մեծութեան, տակաւին հեռու է գոհացուցիչ ըլլալէ՝ նկատի ունենալով նախ մեր անցեալի երաժշտական մեծութիւններուն ժառանգութիւնը հնարաւորինս ամբողջութեամբ եւ ժամանակին հրատարակելու անհրաժեշտութիւնը եւ ապա շարունակ ի յայտ եկող նոր երաժշտական երկերու գործընթացին հետ քայլ պահելու հրատարակչական բնական կարելիութիւնները (աւելի ճիշդ անկարելիութիւնները):

Այսպէս. Ալեքսանդր Սպենդիարեանի գործերուն 12 հատորներու ամբողջական համարուող հաւաքածոյին հրատարակումը Հայաստանի մէջ տեւած է շուրջ կէս դար՝ 1943–1988:

Իսկ Հայկ Աւագեան կը յաջողի յաւելել սպենդիարեանական շարքը նորագիւտ հատորով մը.

գ. ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՍՊԵՆԴԻԱՐԵԱՆ. – «Գուշակուհին» քառաձեռն դաշնակի համար՝ (2000

թուական):

Հայկական ՍՍՀ Մինիստրներու Սովետի 1949թ. Սեպտեմբերի որոշմամբ, խմբագրական յանձնաժողով մը ստեղծելով, կը նախատեսուի Կոմիտաս Վարդապետի երկերուն ամբողջական ժողովածոյին հրատարակումը, որուն առաջին հատորը լոյս կը տեսնէ քսան տարի անց՝ Վարդապետին ծննդեան 100–ամեակին: Ժողովածոյի այս շարքէն ցայսօր տպագրուած է 13 հատոր ու ան դեռ շարունակելի է, (ահա աւելի քան կէս դարեայ հրատարակչական գործի պատմութիւն մը եւս):

Հայ մեծանուն երաժիշտներու շարքին մէջ Արամ Խաչատուրեան միակն է, որուն երկերուն գրեթէ լիակատար համարուող 24 հատորանոց շարքը հրատարակուած է հեղինակին վախճանումէն ոչ շատ անց եւ, նիւթի ծաւալներու համեմատ, մեծ արագութեամբ, 1982–1989 թուականներուն՝ Մոսկուայի մէջ:

Յիշեալ այս բոլոր աշխատանքներն ալ արդիւնք են ակադեմական շրջանակներու խմբագրակազմային միասնական աշխատանքի՝ միաժամանակ ունենալով հրատարակելի նիւթի առաւելագոյն հասանելիութիւն:

Այլ է պարագան Աւագեանի համար: Աղբիւրագիտական ու արխիւային նիւթերէն անմատչելի հեռաւորութեան վրայ, ան խնդիր ունէր լուծելու անոնց հասանելիութիւնը եւ ապա ձեռնարկելու խմբագրական–գիտական աշխատանքին՝ ներդնելով նիւթական ու բարոյական անհամեմատ մեծ միջոցներ՝ այդ ալ բոլորովին միայնակ:

2000 թուականին Հայկ Աւագեանի քննական խմբագրութեամբ լոյս կը տեսնեն հայ լայն հասարակութեան ինչպէս նուազ ծանօթ այնպէս ալ մեծապէս յայտնի հայ երաժիշտներու մինչ այդ անյայտ մնացած կամ բոլորովին անտիպ ստեղծագործութիւնները.

դ. ՄԱԿԱՐ ԵԿՄԱԼԵԱՆ. – Դաշնակի ստեղծագործութիւններ (12 անուն, որոնցմէ 10–ը կը հրատարակուին առաջին անգամ, 2000թ.) հեղինակին վախճանումէն գրեթէ դար մը յետոյ:

ե. ԶՐԻՍԱՓՈՐ ԿԱՐԱՍՈՒՐԶԱ. – դաշնակի ստեղծագործութիւններ (2 անուն), Պօպուրի Հայկական երգերից՝ կազմուած ժողովրդական եւ ազգային 11 երգերէ եւ Marche Funebre (Մահերգ), 2000թ., հեղինակին վախճանումէն կրկին գրեթէ դար մը յետոյ:

զ. ԱՐՔԱՏԻ ԶՈՒԿԵԼ. – Էջեր Ալպումէն եւ Հայկական Պար (դաշնակի համար, 2000թ.):

Է. ՏԻԳՐԱՆ ԶՈՒՅԱՃԵԱՆ. – ԱԼԵ Մարիա

* մեծօ–սոփրանոյի կամ պարիթոնի համար

նուագախումբի նուագակցութեամբ, Ա. տարբերակ

* Մեծծո-սոփրանոյի կամ պարիթոնի համար դաշնակի նուագակցութեամբ, Ա. տարբերակ

* Մեծծո-սոփրանոյի կամ պարիթոնի համար դաշնակի նուագակցութեամբ, Բ. տարբերակ

* Զուրթակի համար դաշնակի նուագակցութեամբ, Բ. տարբերակ, 2000թ.:

ը. ՏԻԳՐԱՆ ԶՈՒՅԱԾԵԱՆ.- Կաւոթ ջութակի, թաւջութակի, դաշնակի եւ հարմոնիումի համար, Զորս ֆիւլ լարային եռանուագի եւ քառանուագի համար, 2000թ.:

Հայկ Աւագեանի երաժշտագիտական գործունեութիւնը չի սահմանափակուիր միայն հայ երգահաններու յայտնի կամ անյայտ ստեղծագործութիւններուն տպագրութեամբ. ան 2001 թուականէն սկսեալ զուգահեռաբար այս աշխատանքներուն, նոյն հետեւողականութեամբ եւ բացարձակօրէն միայնակ, կը հրատարակէ երաժշտագիտական հանդէս՝ «ԾԻԾԵՌՆԱԿ» եռամսեան՝ որպէս յաւելուած «ԶԱՅԱԿԻՐ» շաբաթաթերթին:

«ԾԻԾԵՌՆԱԿ», ինչպէս կը խոստանայ խմբագիրը իր առաջին թիւին խմբագրականով, նուիրուած է «բացառապէս հայկական երաժշտութեան, բնոյթով գիտական-ակադեմական է», կը բովանդակէ (բացառելով վերատպումները) «յօդուածներ, ուսումնասիրութիւններ, քննախօսականներ, հին եւ նոր գիրքերու եւ ձայնագրութիւններու գրախօսականներ, անտիպ կամ հնատիպ երաժշտութիւններու ձայնանիշերու հրատարակութիւններ», որպէս հին մամուլի յիշողութիւն՝ «հին մամուլի էջերէն փրցուած յօդուածներու վերատպումներ», միով բանիւ ան ամպիոնն է լայն ընդգրկման ու յարատեւ պրպտող երաժշտագիտական մտքի, միաժամանակ բաց ըլլալով իր էջերը տրամադրելու իւրաքանչիւր համագործակցողի:

Վերադառնալով Գահիրէի ԶԲԸՄիութեան երաժշտական հրատարակչութեան մեկենասութեան էապէս դրուատելի գործունեութեան՝ հարկ է անդրադառնալ Արամ Խաչատուրեանի 100-ամեակին առթիւ հրատարակուած մեծ երաժիշտին գործերը պարունակող ձայնապնակային ու խտասալիկային ձայնագրութիւններու նկարագարող-գունագարող հանրամատչելի ալպոմին՝ հաւաքուած, դասակարգուած ու ներկայացուած Հայկ Աւագեանի կողմէ իր իսկ սեփական հաւաքածոյէն եւ լոյս տեսած 2004 թուականին: Անգլերէն լեզուով հրատարակուած այս շքեղ ալպոմը միաժամա-

նակ ցուցակագրում մըն է աշխարհի տարբեր երկիրներու մէջ իրականացուած խաչատուրեանական 152 ձայնագրութիւններու գործերը կատարողներուն, կատարման վայրին ու ժամանակին մասին պատկերներով ու տեղեկութիւններով:

թ. Արամ Խաչատուրեան.- Album of Selected Recordings of Aram Khachaturian's Works, 2004, տպագրութիւն՝ «Նուպար տպագրատան», Գահիրէ:

Այս պատկերագարող ձայնագրացուցակը կ'ընդգրկէ աւելի քան վաթսուն տարուայ ժամանակաշրջան մը եւ իր հագուագիւտ ձայնագրութիւններուն ընդմէջէն մեզի կը ներկայացնէ խաչատուրեանական երաժշտութիւնը կատարած մեծանուն երաժիշտ-կատարողներու ոչ միայն անուններ, այլ նաեւ ցոյց կու տայ խաչատուրեանական երաժշտութեան կատարողականութեան աշխարհագրական համայնապատկերը՝ մինչեւ Հարաւ Ափրիկեան Հանրապետութիւն, մինչեւ Կուաթէմալա:

Մէկ տարի անց տեղի կ'ունենայ երաժշտական-հրատարակչական նոր «պոռթկում» մը:

Պարագայական պայմաններուն ընդառաջելու աւելի մեծ կարելիութիւններուն հակառակ, երբ մեծ մասամբ հեղինակներ կը հրատարակուին հեղինակային նիւթի ընտրովի գործեր ներկայացնելու սկզբունքով, Հայկ Աւագեան կը մնայ խմբագրի գիտական-ակադեմական սկզբունքին հաւատարիմ եւ հետեւողականօրէն կը շարունակէ հայ երաժիշտներու անտիպ մնացած երկերու լոյս ընծայումը:

Եւ ահա խմբագրական նոյն քննական սկզբունքով լոյս կը տեսնեն Տիգրան Զուհաճեանի երաժշտութեանք եւս հինգ հատոր.

ժ. ՏԻԳՐԱՆ ԶՈՒՅԱԾԵԱՆ.- Ստեղծագործութիւններ դաշնակի համար, 2005թ.

ժա. ՏԻԳՐԱՆ ԶՈՒՅԱԾԵԱՆ.- մեներգներ եւ խմբերգներ դաշնակի նուագակցութեամբ, 2005թ.

ժբ. ՏԻԳՐԱՆ ԶՈՒՅԱԾԵԱՆ.- Ստեղծագործութիւններ նուագախումբի համար, 2005թ.

ժգ. ՏԻԳՐԱՆ ԶՈՒՅԱԾԵԱՆ.- Ստեղծագործութիւններ փողային նուագախումբի համար, 2005թ.

ժդ. ՏԻԳՐԱՆ ԶՈՒՅԱԾԵԱՆ.- Յաւերժ շարժում, դաշնակի եւ նուագախումբի համար, 2005թ.

Թեպետեւ արժանի, բայց գլխաւորաբար մէկ հեղինակի վրայ սեւեռուածութեան տպաւորութիւն կը թողու չուհաճեանական հրատարակու-

թիւներու այս շքերթը թերեւս ոմանց համար. սակայն,

նախ երաժշտական շատ մեծ բաց մը գոցուած կ'ըլլայ եթէ մեծ երգահանին մնացեալ ժառանգութիւնը ըստ կարելոյն նոյնպէս արժանանայ հրատարակութեան նոյն ճակատագրին, որուն սրտանց կը փափաքինք ու կը հաւատանք,

Եւ երկրորդ. Զայկ Աւագեան զուգահեռաբար Չուհաճեանի այս նոր շարքին եւ հրատարակման պատրաստող այլ անուններու կը հրատարակէ Գոհարիկ Ղազարոսեանի երաժշտական ժառանգութենէն տասնհատորեայ մը՝ մէկ անգամ եւս հաճելիօրէն զարմացնելով բոլորս:

Ահա այն.

ԺԵ. ԳՈՅԱՐԻԿ ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆ. – Ստեղծագործութիւններ դաշնակի համար, 2005թ.

ԺԶ. ԳՈՅԱՐԻԿ ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆ. – Ստեղծագործութիւններ ջութակի եւ դաշնակի համար, 2005թ.

ԺԷ. ԳՈՅԱՐԻԿ ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆ. – Ստեղծագործութիւններ թաւջութակի եւ դաշնակի համար, 2005թ.

ԺԸ. ԳՈՅԱՐԻԿ ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆ. – Ստեղծագործութիւններ սրինգի եւ դաշնակի համար, 2005թ.

ԺԹ. ԳՈՅԱՐԻԿ ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆ. – Ստեղծագործութիւններ երգեհոնի համար, 2005թ.

Ի. ԳՈՅԱՐԻԿ ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆ. – Ստեղծագործութիւններ լարային քառանուագի համար, 2005թ.

ԻԱ. ԳՈՅԱՐԻԿ ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆ. – Զայկական ծիսերգութիւն, դաշնակի, ջութակի եւ թաւջութակի համար, 2005թ.

ԻԲ.Ֆ ԳՈՅԱՐԻԿ ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆ. – Ռոմանս, Կարօտի երգ, դաշնակի, սրինգի, եւ ջութի համար, 2005թ.

ԻԶ. ԳՈՅԱՐԻԿ ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆ. – Ութ փոփոխակ Կոմիտաս Վարդապետի ժողովրդական եղանակի վրայ, սրինգի, 2 ջութակի, ջութի եւ թաւջութակի համար, 2005թ.

ԻԴ. ԳՈՅԱՐԻԿ ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆ. – Պատարագ, Նախաբան, օպուայի, ջութակի, ջութի եւ թաւջութակի համար, 2005թ.

Շարքին տպագրութիւնը «Նուպար» տպագրատանն է:

Զայկ Աւագեանի հրատարակութիւններուն աղբիւրներն եղած են.

ա. Երեւանի Գրականութեան եւ Արուեստի Թանգարան (Տ. Չուհաճեանի դիւան, Ալ. Սպեն-

դիարեանի դիւան, Մ. Եկմալեանի դիւան, Զ. Կարա-Մուրզայի դիւան),

բ. Նուարդ Տամատեան, Գահիրէ (Արքատի Զուկէլի ձեռագիրներ),

գ. Սօնա Պօղոսեան, Փարիզ (Գոհարիկ Ղազարոսեանի ձեռագիրներ)

Զրատարակչական գործին մէջ, երբ խմբագիր, մեկեւնաս ու տպագրատուն ձեռք-ձեռքի տուած, ի գին անգնահատելի գոհողութիւններու երաժշտական ու նօթային գրականութիւն լոյս կ'ընծայեն, քովստի հայեացք մը թերեւս տարակուսի, թէ շատ աւելի կիրառական ու հրատապ պիտի ըլլային այդ ջանքերը ի սպաս դնել զուտ գրական հրատարակութիւններու վրայ:

Գրական երկեր, որ սովորաբար ուղղուած կ'ըլլան ենթադրաբար շատ աւելի լայն, ընթերցող հասարակական շերտի մը եւ տնտեսապէս ալ թերեւս աւելի արդարացուցիչ, սակայն անհրաժեշտ է նաեւ գիտակցիլ, որ երաժշտական նօթային գրականութեան հրատարակութիւններ, ուղղուած գլխաւորաբար կատարողական շատ նեղ շրջանակներու, կիրառական տեսակետէ թերեւս նոյնիսկ շատ աւելի զանգուածային կը դառնան վերջին հաշուով, երբ հրատարակուած նիւթը համերգային մեծ լսարաններ կը հաւաքէ եւ յաճախ այդ լսարանները չեն սահմանափակուիր ազգային շրջանակներով:

Ահա այս իմաստով երիցս գնահատելի է խմբագիր, մեկեւնաս ու տպագրատուն համագործակցութիւնը՝ յանձնիս Զայկ Աւագեանի, Զայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան Գահիրէի Մասնաճիւղին եւ «Նուպար» տպագրատան:

Եւ այսպէս, այն պարագային, երբ գաղութային կեանքի մէջ ազգային դիմագիծի ու մշակութային ժառանգութեան կենցաղային մակարդակով պահպանումն անգամ նուաճում կը համարուի, Զայկ Աւագեան այսօր կը ներկայանայ մեզի իր խմբագրութեամբ լոյս տեսած Զայ երգահաններու անտիպ երկերու 24 հատորներով եւ «ԾԻԾԵՌՆԱԿ» երաժշտական ամսագրի 20 թիւերով, որոնք իրաւամբ հայ երաժշտական հրատարակչութեան համազգային տարողութեամբ վերջին նուաճումներն են Գահիրէի մէջ:

ՄԻՅՐԱՆ ՂԱԶԷԼԵԱՆ

ՄՊԱՍՈՒԱԾ ՏՕՆ ԵԳԻՊՏԱՐԱՅ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՀՈԳԵՒՈՐ ԿԵԱՆՔԷՆ ՆԵՐՍ

Այս օրերուն եգիպտահայութիւնը հոգեւոր ու-
րախութեան եւ տօնական մթնոլորտի մէջ է, քան-
զի ի վերջոյ ունեցաւ իր Թեմակալ Առաջնորդը՝
յանձին Գերշ. Ս. Աշոտ Եպիսկոպոս Մնացա-
կանեանի:

Արդարեւ 2006 Փետրուար 5-ը տօն էր եգիպ-
տահայ համայնքին համար: Նորած Եպիսկո-
պոս Գերշ. Աշոտ Սրբազան Գահիրէի մէջ իր անդ-
րանիկ ուխտի Ս. Պատարագը մատուցեց, որուն
ընթացքին տեղի ունեցաւ Սրբազան Զօր Ուխտա-
ռութեան եւ Գահակալութեան հանդիսաւոր արա-
րողութիւնը, ի ներկայութեան բարձրաստիճան
հայ եւ օտար հոգեւորականներու, Գահիրէի,
Աղեքսանդրիոյ եւ Սուտանի Զոգեւոր Զովինե-
րուն, ԶԶ Դեսպանին եւ դեսպանատան աշխա-
տակիցներուն, Ազգային Իշխանութեան եւ Զոգա-
բարձութեանց անդամներուն, Ազգ. Վարժարան-
ներու տնօրէններուն, ուսուցիչներուն, աշակեր-
տութեան ու հաւատաւոր ժողովուրդին:

Ինչպէս որ Զայաստանեայց Առաքելական
Եկեղեցին ամբողջ եւրօթեամբ ցնծութեան մէջ էր
15 Յունուար 2006-ին Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի
մէջ եպիսկոպոսական ձեռնադրութեան եւ օծման
առիթով, նոյնպէս եւ Կիրակի 5 Փետրուար
2006-ին Ս. Գր. Լուսաւորիչ Առաջնորդանիստ
Մայր Եկեղեցին էր, որուն արտաքին տեսքն ան-
գամ (գունագեղ ծաղիկներով զարդարուած խո-
րան, ուղեգորգերով պատուած յատակ եւ հանդի-
սաւոր թափօր, որ սկիզբ կ'առնէր Առաջնորդա-
րանէն դէպի Եկեղեցի, երգեցողութեամբ Առաջ-
նորդարանի եւ Եկեղեցւոյ զոյգ երգչախումբե-
րուն), կը խորհրդանշէր ցնծութեան մէջ եղող
եգիպտահայութիւնը:

Ահա հանդիսաւոր եւ բացառիկ արարողութիւն
մը, որուն ներկայ եղողներուն արդարացի կեր-
պով յիշեցունեցաւ, թէ այսպիսի երեւոյթ նախորդ
անգամ տեղի ունեցած էր աւելի քան 40 տարի
առաջ: Զետեւաբար այս պատմական իրադար-
ձութեան ականատեսը եղող սերունդը մեծապէս
տպաւորուած եւ նոր եռանդով լեցուած պէտք է
փարի իր յետագայ պարտականութիւններուն:
Առաւել ոգեւորիչ էր Նորած Սրբազանին խօսքը՝
որմով մեզի փոխանցեց Ս. Էջմիածնէն բերուած
եւ վերարժարծուած Աստուածային սիրոյ եւ ողոր-
մութեան խոստում-պատգամը՝ որպէս գօտեպն-
դող ոյժ Մայր Եկեղեցւոյ աշխարհասփիւռ գա-
լակներուն: Այսպիսով, սրտի անհուն բերկրան-
քով ներկաները ողջունեցին Սրբազան Զայրը,
փառք տալով Աստուծոյ որ արժանի ըրաւ զի-
րենք, Իր ողորմութեամբ Ս. Զոգիին շնորհներով
բարեգարդուած Սրբազանը տեսնելու Թեմակալ

Առաջնորդի գահին:

Մեր Եկեղեցին բոլոր դարերուն ունեցած է Աս-
տուծոյ եւ Եկեղեցւոյ նուիրուած երախտարժան
հոգեւորականներ, որոնց շնորհիւ դարձ դար փո-
խանցուած եւ մեզի հասած են մեր հայրերուն լոյս
հաւատքը ու հոգեմտաւոր մշակոյթի ժառանգու-
թիւնը: Այս օրերուն, երբ բազմաթիւ հրապուրիչ
ասպարեզներ իրենց շլացուցիչ հոսանքով դէպի
իրենց կողմը կը տանին մեր երիտասարդ սերուն-
դը, այդ հոսանքին հակառակ ահա կան սակաւա-
թիւ ընտրեալներ, որոնք տեսիլքն ունեցած են
իրենց անձերը ամբողջութեամբ ընծայաբերելու՝
մեր Մայր Եկեղեցիին, որպէս Աստուծոյ նախան-
ձախնդիր ծառաներ:

Յիրաւի Գերշ. Աշոտ Եպիսկոպոս, քայլ առ
քայլ անցնելով մեր Եկեղեցւոյ նուիրապետական
կարգերէն, այսօր կը հանդիսանայ մեր բարեխ-
նամ Առաջնորդը, խօսնակն ու պատգամաբերը
Քրիստոսահիմն մեր հաւատքի կեդրոն՝ Ս. Էջմի-
ածնին եւ անոր գահակալ՝ Ամենայն Զայոց Զայ-
րապետին:

Գերշ. Աշոտ Եպիսկոպոս, 1995 թուականին
աւարտելով Ս. Էջմիածնի Գեորգեան Զոգեւոր Ճե-
մարանը, նախ ձեռնադրուած է սարկաւազ եւ այդ
ընթացքին վարած՝ Մայր Աթոռի հնատիպ գիրքե-
րու եւ ձեռագրատան պատասխանատուի պաշ-
տօնը: Ապա 1996-ին ձեռնադրուելով կուսակրօն
քահանայ (այսինքն՝ արեղայ), մինչեւ 2001 թուա-
կան վարած է Զայաստանի մէջ Քրիստոնէութեան
պետական կրօն հռչակման 1700-ամեակի յանձ-
նախումբին գրասենեակի պատասխանատուի
պաշտօնը: Իսկ 2002-ին պաշտպանելով իր վար-
դապետական թեզը՝ ստացած է վարդապետա-
կան աստիճան:

Ըստ մեր Եկեղեցւոյ նուիրապետական կար-
գին, ապագայ հոգեւորականը ուսման պատրաս-
տութեան շրջանէն ետք ձեռնադրութեամբ կը
ստանայ նախ սարկաւազի, ապա քահանայի
կամ կուսակրօն քահանայի, յետոյ վարդապետի
աստիճան, որն ունի երկու՝ մասնաւոր վարդա-
պետի եւ ծայրագոյն վարդապետի գիտական աս-
տիճանները. այս վերջինը՝ «կը համապատաս-
խանէ երոպական համալսարաններու մէջ մա-
գիստրոսի աստիճանին եւ շատ քիչերու կը
տրուի, եւ եպիսկոպոսական աստիճանի համան-
ման առանձնաշնորհումներ կը վայելէ», ինչպէս
կը նշէ մեր Եկեղեցւոյ հմուտ մտաւորական բար-
ձրաստիճան հոգեւորականներէն Մաղաքիա Ար-
քեպոս. Օրմանեան, իր «Զայոց Եկեղեցին» գիրքին
մէջ: Ապա կու գայ եպիսկոպոսի աստիճանը. վեր-
ջինս կը տրուի՝ յատկապէս երբ հոգեւորականը

առաջնորդ ըլլալու կ'առաջադրուի:

Սրբազան Հայրը, վարդապետական թեզը պաշտպանել է քանի մը ամիս անց, Վեհափառ Հայրապետի բարձր տնօրինութեամբ ուղարկուած է Եգիպտոս, որպէս օգնականը Եգիպտահայոց Թեմի օրուայ Առաջնորդ՝ Տ. Չաւեն Արքեպս. Զինչինեանի:

Գերշ. Աշոտ Եպիսկոպոս՝ շնորհիւ իր խոհեմ, լուրջ եւ բարեսիրտ բնաւորութեան, շուտով սիրուած է համայնքին կողմէն եւ Չաւեն Սրբազանի վախճանումէն ետք, 2004-ի Փետրուար 21-ին, ընտրուած է Առաջնորդական Տեղապահ եւ ապա 2005-ի Մայիսին՝ Առաջնորդ:

Այս բոլորին պսակումը 2006-ին Եպիսկոպոսական ձեռնադրութիւնն ու օծումն էր Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետի ձեռամբ եւ բարձր տնօրինութեամբ:

Այժմ երիտասարդ Սրբազան Հօր ուսերուն ծանրացած են ոչ միայն Եգիպտահայոց այլ առհասարակ Ափրիկեան մայր ցամաքի հայութեան հոգեւոր եւ վարչական առաջնորդութիւնը, որովհետեւ հայրենիքէն դուրս հոգեւոր պետը նաեւ վարչական հովանաւորն է հայութեան: Օրմանեան Պատրիարք այսպէս կը սահմանէ այդ պաշտօնը՝ «Եպիսկոպոսը իր վիճակի թեմական կառավարութեան գլուխն է, այսինքն տեսուչը»:

Որպէս մեր Եկեղեցւոյ աւագանէն ծնած գաւազներ, գիտակից եւ հաւատարիմ ըլլալով մեզի շնորհուած նուէրին՝ որը մեր Ազգային Եկեղեցւոյ ինքնիշխան գոյութիւնն է, պարտինք որդիական սիրով աջակից եւ գործակից ըլլալ անոր:

Հեռուէն դիտելով եւ առանց սատարելու ազգային-եկեղեցական կեանքին, շատ դիւրին է քննադատել կամ թերագնահատել այդ ուղղութեամբ կատարուող աշխատանքը: Եթէ մարդիկ, որոնք դոյզն իսկ պարտականութիւն չեն առնել իրենց իսկ իմաստուն պապերուն կողմէ կառուցուած եւ պատրաստ կերպով իրենց ժառանգուած եկեղեցին այցելելու, ինչպէ՞ս կրնան մտահոգուիլ եկեղեցիով, պահպանելու համար զայն կամ որեւէ օգտակար գործ կատարելու անոր համար, կամ այդ նոյն աւանդը ունեցող հաւաքականութեան համար:

Իւրաքանչիւր անկիւնադարձային իրադարձութիւն զգաստութեան եւ զգօնութեան հրաւիրող ազդակ ունի իր մէջ: Ուստի, այս տօնական բարեբաստիկ առթիւ, նորոգենք հայ ապրելու մեր ուխտը՝ տէր կանգնելով մեզի ժառանգուած աւանդին, որ միանշանակ կերպով որպէս փարոս փրկութեան՝ կը հանդիսանայ մեր Եկեղեցին: Եթէ ոմանք տարակուսանքով վերաբերուին «փարոսի» գաղափարին, նկատի ունենալով ժամանակներու յարափոփոխութիւնը եւ կամ գերժամանակակից այլ եւ այլ զարգացումներ կամ աւելին՝ արեւմտեան գաղափարներով հիանալով եւ գա-

նոնք բացարձակ դաւանելով հնացեալ համարեն մեր Եկեղեցւոյ դերը, այստեղ արժէ մէջբերել նոյն այդ արեւմուտքի քննադատներուն կարծիքը, որոնք աւելի քան 100 տարի առաջ խոստովանած են, թէ «Հայ Եկեղեցին գերազանցապէս Ազգային Եկեղեցի է» որուն շնորհիւ մինչեւ հիմա գոյատեւած է եւ իր ժողովրդավար կառուցուածքին շնորհիւ միշտ ժամանակակից է: Ան ոչ միայն իր ներքին կառոյցներով մօտ կանգնած է իր ժողովուրդին, այլ աւելին՝ «իր իմաստուն նկարագիրով կրցած է ողջամիտ մնալ եւ չենթարկուիլ դարաւոր դաւանաբանական քաջքուքներու եւ այն քիչերէն է, որ հաւատարմութեամբ պահպանած է Արեւելեան նախնական քրիստոնէութեան ժառանգութիւնը»:

Հայ Եկեղեցին իր մէջ կ'ամփոփէ Արեւելքի Եկեղեցիներէն ամենէն ազատամիտ գաղափարները՝ որդեգրելով նշանաբան մը որ դարերէ ի վեր կը դաւանի, այն է «Միութիւն ի կարեւորս եւ ազատութիւն յերկբայականս», այսինքն կարեւոր կամ հիմնական դրոյթներու մէջ միութիւն՝ իսկ երկրորդական կամ ոչ հիմնական դրոյթներու մէջ ազատութիւն՝ վստահ ըլլալով որ միայն այսպիսով «հնարաւոր է ապահովել ընդհանուր եկեղեցիներու միջեւ քրիստոնէական սէրը», որուն կը ձգտի Համաշխարհային Եկեղեցին այսօր, (մէջբերումները՝ վերը յիշուած «Հայոց Եկեղեցին» գիրքէն):

Այսպիսով մեր Ազգային Եկեղեցին մեզի համար լայն տարածք կը բանայ համաշխարհային ընկերութեան մէջ առանց կորսնցնելու հայու դէմքը՝ համաշխարհայնացման յորձանուտին մէջ:

Հայոց Եկեղեցին եթէ 17 դար մեզ բարեյաջող առաջնորդած է բոլոր դարերու թոհուփոհներէն՝ դուրս գալով ողջ եւ կենսունակ, ուրեմն պետք է համոզուինք թէ իր մէջ կը խտացնէ մշտանորոգութեան գաղտնիքը, ինչպէս իր յարուցեալ զօրագլուխը: Արդ, Զրիստոսի կնիքով, որով մեր Եկեղեցին իր աւագանէն ծնած իւրաքանչիւր հայու ճակատը կը դրոշմէ, այդ պահէն սկսեալ կը յանձնէ բանալին հայաբար գոյատեւելու այդ գաղտնիքին: Անոր ապացոյցը մեզի տուին բոլոր այն դարերը, որոնց ընթացքին գրկուած էինք մեր պետականութենէն: Թէ՛ ոսկեղնիկ մեր լեզուն եւ թէ՛ մեր պետականութեան գաղափարը իր մէջ պարունակողը մեր Ազգային Եկեղեցին է, որուն հանդէպ առաջնային պարտականութիւն ունինք այսօր:

Հպանցիկ ակնարկով ալ տեսանելի է, թէ մեր ամբողջ գրական, ճարտարապետական, գեղանկարչական եւ երաժշտական ժառանգութիւնը, փոքր բացառութիւններով, մեզի հասած է Եկեղեցւոյ շնորհիւ: Այս տեսակետէն մեր Եկեղեցին շտեմարանն է մեր հարուստ ժառանգութեան: Իսկ եթէ վերջին երկու դարերուն երեւան եկած կրօնքի դէմ ուղղուած յարձակումներուն պատաս-

խանել ուզենք, դարձեալ կը դիմենք Օրմանեան Պատրիարքին, որ կ'ըսէ «Յայն մը համար աւելի դիրքին բան չկայ, քան իր Ազգային Եկեղեցին պաշտպանելը: Բաւական է իբրեւ որոշիչ փաստ ընդունիլ նախնական եւ բնիկ աւանդութիւնը եւ անխախտ պահել եկեղեցականներու եւ աշխարհականներու օրինական եւ բարեբաստիկ գործակցութիւնը. եւ եկեղեցւոյ կառավարութեան վերաբերեալ խնդիրներու մէջ, կանոն ընդունիլ Ազգային Եկեղեցւոյ հոգին եւ անոր ուղղութիւնը: Երբոր այս կէտերը իբր հիմնական առնուին, ինքնին կը հաստատուի հնաւանդ համոզումը, թէ Զրիստոնէութիւնը, որ ազատութեան լոյսը սփռեց աշխարհիս վրայ, չի կրնար այդ ազատութեան դէմ ըլլալ, եւ ոչ ալ մարդկային միտքին զարգացման դէմ հակառակորդ կանգնիլ»:

Մեր հաւատքի տապանը նկատուող մեր Եկեղեցին իր լայն եւ ժողովրդավար սկզբունքով կը ղեկավարուի ոչ միայն հոգեւոր այլեւ աշխարհիկ ժողովրդական կառոյցներով, որոնց շնորհիւ է որ այսօր մեր Եկեղեցիին եւ ժողովուրդին միջեւ միա-

սնական կապը այսքան ամուր եւ անքակտելի է: Արդարեւ եկեղեցի եւ ժողովուրդ միասնական այդ կապին շնորհիւ է որ եգիպտահայ համայնքը կը տօնէ այսօր իր առաջնորդին հաստատումն ու եպիսկոպոսացումը:

Գոհունակ սրտով կը շնորհաւորենք Սրբազան Յայրը իր Եպիսկոպոսական ձեռնադրութեան եւ օծման առիթով, կը մաղթենք առաւել ոյժ եւ կարողութիւն, կ'աղօթենք առ Աստուած, որ օգնական եւ զօրավիգ ըլլայ իրեն, պատասխանատու այս ծառայութեան մէջ առաջնորդելու իր հօտը: Նոյնպէս, կը շնորհաւորենք Ազգային Իշխանութեան տքնաշանութիւնն ու նուիրումը մեր Ազգային Մայր Եկեղեցւոյ հանդէպ, որ պահպանելով աւանդաբար եկած գործելաոճը, իր իմաստուն եւ շրջահայեաց աշխատանքով, Առաջնորդ Սրբազանին գլխաւորութեամբ կենսունակ կը պահէ համայնքին յառաջընթացը:

Սիլվա Ղազէլեան

ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՍՐԲԱԶԱՆ ԸՐ ՌԻՍՏԱՌՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԳԱՇԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ ԱՌԹԻ ԳԱՇԻՐԵԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ ԱՏԵՆԱՊԵՏ ՏԻԱՐ ՊԵՐՃ ԹԵՐԶԵԱՆԻ ԽՕՍԵՐ

Եգիպտահայութիւնը այս միջոցին կ'ապրի հոգեւոր բերկրանքի եւ ուրախութեան բացարձիկ օրեր, քանի որ ան ունեցաւ 21-րդ դարուն ընտրուած իր առաջին Թեմակալ Առաջնորդը յանձին Գերջ. Աջոտ Եպիսկոպոս Մնացականեանի:

Մեր սիրելի Սրբազանը Եգիպտահայ Թեմական Համագումար Ժողովին կողմէ Թեմակալ Առաջնորդ ընտրուելէ վերջ եւ այդ ընտրութեան համար, Ս. Էջմիածնի հայրապետական՝ եւ Եգիպտոսի նախագահական վաւերացումները ունենալէ յետոյ, անցեալ ամիս Եգիպտահայութիւնը ներկայացնող պատուիրակութեան մը ընկերակցութեամբ, մեկնեցաւ Մայր Յայրենիք ուր Ս. Էջմիածնի մէջ Ամենայն Յայոց Հայրապետ Գարեգին Բ. Կաթողիկոսը ընդառաջելով Եգիպտահայ Թեմական Համագումար Ժողովի միաձայն խնդրանքին, զինք եպիսկոպոս ձեռնադրեց եւ օծեց:

Իսկ այսօր, յընթացս Ս. Պատարագի, հանդիսաւոր իրադրութեան մէջ, տեղի ունեցաւ Թեմակալ Առաջնորդի իր ուխտառութեան եւ գահակալութեան արարողութիւնը:

Առաջնորդական ընտրութիւնը կամ եպիսկոպոսական օծումը ընթացիկ երեւոյթներ չեն:

Մեր նորընտիր Առաջնորդէն առաջ Եգիպտահայ համայնքին մէջ գործող հոգեւորականներէն վերջին անգամ եպիսկոպոսական աստիճան ստացողը եղած է հոգեւոր Զաւէն Արք. Չինչիսեանը, որ եպիսկոպոս դարձած է 1965-ին, այսինքն ասկէ աւելի քան 40 տարիներ առաջ, ձեռամբ երանաշնորհ Վազգէն Ա. Ամենայն Յայոց Հայրապետին:

Իսկ եթէ աւելի յետադարձ անկարկ մը նետենք պիտի նկատենք, թէ Եգիպտահայութիւնը 20-րդ դարու ընթացքին ունեցած է ընդամենը հինգ թեմակալ առաջնորդներ, որոնցմէ վերջին երկուքին՝ Մամբրէ Արք. Սիրունեանի եւ Զաւէն Արք. Չինչիսեանի հոգեւոր առաջնորդութեան շրջանը տեւած է աւելի քան 70 տարի: (1931-2004):

Այս անցողակի տուեալները կը յիշենք, մասնաւորաբար մեր Նոր սերունդին շեշտելու եւ ցոյց տալու, թէ մեր Առաջնորդ Սրբազան Զօր ընտրութիւնը եւ եպիսկոպոսացումը տեսնելով, ան վկան կը դառնայ անկիւնադարձային բնոյթ ունեցող պատմական իրադարձութեան մը:

Այս հաստատումը կը կատարենք, համոզուած ըլլալով, թէ իւրաքանչիւր հոգեւոր առաջնորդ, իր գործունեութեան շրջանին վրայ կը թողու իր ուրոյն կնիքը:

Մեր Նորընտիր Առաջնորդը, 2002-ի Մայիսին տակաւին վարդապետ՝ Ամենայն Հայոց Գարեգին Բ Կաթողիկոսի Հայրապետական բարձր տնօրինութեամբ, Եգիպտոս կու գար որպէս օգնական մեր Նախորդ Առաջնորդ Զոգելոյս Չաւէն Արք. Չինչիսեանի:

Ան, 2002-ի Հոկտեմբերին կը նշանակուէր Առաջնորդական փոխանորդ եւ սակայն շատ չանցած, Չաւէն Սրբազանի առողջութեան արագ վատթարացումով, երկրէս երկար բացակայութեամբ եւ վերադարձէն կարճ ժամանակ յետոյ վախճանումով, երիտասարդ հոգեւորականը ինքզինք կը գտնէր ծանր պատասխանատուութիւններու առջեւ, զորս ի պատիւ իրեն, ան կրցաւ առաջին իսկ վայրկեանէն յաջողութեամբ դիմագրաւել:

Մեր Նորընտիր Սրբազանը, իր հանդարտաբարոյ բնաւորութեամբ, զգօս եւ լուրջ մօտեցումներով, հարցերը եւ անձերը ճիշդ գնահատելու կարողութեամբ, կրցաւ իր առջեւ ծառացող շատ մը դժուարութիւններ յաղթահարել:

Նոյնպէս, ջերմ մարդկային յարաբերութիւններ ստեղծելու իր բնատուր ձիրքով, ան կրցաւ լայն տեղ բանալ բոլոր իր գործակիցներուն եւ Եգիպտահայ համայնքին զաւակներուն սրտերուն մէջ:

Բոլոր այս պարագաները արագացուցին 2004-ի Փետրուարին, իր Եգիպտահայոց Առաջնորդական Տեղապահ՝ ապա 2005-ի Մայիսին, Եգիպտահայ Թեմական Համագումար Ժողովի անդամներուն միաձայն որոշումով Թեմիս Առաջնորդ ընտրութիւնը:

Սփիւռքի մէջ հայ համայնքի մը Առաջնորդի պաշտօնը, հոգեւոր պարտականութիւններու կողքին կ'ընդգրկէ նաեւ վարչական ծանր պարտաւորութիւններ:

Իսկ Եգիպտահայ Թեմի պարագային, Գահիրէի եւ Աղեքսանդրիոյ հայ համայնքներէն զատ, Եգիպտոսի Թեմակալ Առաջնորդին աւանդականօրէն, ի հոգեւորս ենթակայ են Սուտանի, Եթովպիոյ եւ Հարաւային Ափրիկէի հայ համայնքները եւ ընդհանրապէս ափրիկեան ցամաքամասի հայերը:

Այս բոլորը ցոյց կուտան, թէ մեր Նորընտիր Առաջնորդին կը սպասէն մեծ պատասխանատուութիւններ եւ տակաւին անոնց կողքին, մենք՝ իբրեւ իր հոգեւոր զաւակները, ունինք մեծ ակնկալութիւններ:

Եգիպտահայ համայնքը անցեալին հետ բաղդատելով, կրնայ թիւով Նօսրացած ըլլալ: Սակայն, այդ համայնքը իբր հին աւանդութիւններ ունեցող հաւաքականութիւն, ունի մեծ ներուժ (Potential) եւ այդ ներուժին ճիշդ օգտագործումով, կարելի է մեծ իրագործումներու հասնիլ:

Մեր համայնքը իր մէջ կը հաշուէ ձեռներեց, մտաւորական եւ արհեստավարժ երիտասարդներու սերունդ մը, զոր եթէ կարելի ըլլայ ներգրաւել ազգային գործերու մէջ, մեր համայնքին առողջ գոյատեւումը կրնայ ապահովուիլ: Նման գործընթացի մը յաջողութեան լաւագոյն գրաւականն է, մեր համայնքին գլուխը, մեր Նորընտիր Առաջնորդին պէս երիտասարդ, ուժական, գործունեայ եւ հաղորդական հոգեւորականի մը ներկայութիւնը:

Մեր սրտագին մաղթանքն է, որ մեր Նորընտիր Առաջնորդին ծառայութեան տարիներուն, մեր եկեղեցին առաւել եւս պայծառանայ, մեր ազգային հաստատութիւնները բարգաւաճին եւ մեր առաջնորդարաններու գործերը բարուք կերպով մատակարարուին:

Դարձեալ, մեր ջերմ մաղթանքն է, որ իր առաջնորդութեան շրջանին, կարելի ըլլայ մեր մատուցած սերունդը սերտօրէն կապել մեր եկեղեցիին, մեր ժողովուրդին եւ մեր հայրենիքին: Անոր փոխանցել մեր լեզուին եւ մեր մշակութային ժառանգութեան սերը եւ հասցնել իրենց ազգային ինքնութեամբ հպարտ ու մայր հայրենիքին միշտ զօրավիճ կանգնելու պատրաստակամ սերունդներ:

Ահա այս առաջադրանքներով, ակնկալութիւններով եւ սպասումներով է, որ Գահիրէի ազգային իշխանութեան եւ համայնքին զաւակներուն անունով, բերկրանքով կը շնորհաւորենք Եգիպտահայոց Նորընտիր եւ Նորած Առաջնորդ՝ Աշոտ Եպիսկոպոս Մնացական-

Նեանը եւ կը մաղթենք, որ ան աստուածատուր ջնորհով, իմաստութեամբ եւ հեռատեսութեամբ, երկար տասնամեակներ յաջողութեամբ առաջնորդէ իր հօտը ու դառնայ եգիպտահայ համայնքին, Ս. Էջմիածնի եւ Մայր Զայրենիքի՝ արժանաւոր եւ լուսամիտ խորհրդանիշը:

Վերջացնելէ առաջ, կը փափաքինք մեր համայնքին որդիական ջնորհակալութիւնը յայտնել Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչի բազմադարեան աթոռին գահակալ, Ամենայն Զայոց Կաթողիկոս Գարեգին Բ. Զայրապետին որուն հոգածու ուշադրութեան ու հայրական հեռատեսութեան ջնորհիւ ունեցանք մեր այսօրուան Առաջնորդ Սրբազանը եւ կը մաղթենք, որ Վեհափառ Զայրապետին Ս. Աջը եւ Ս. Էջմիածնի հովանին անպակաս ըլլան մեր համայնքին վրայէն:

Նոյնպէս, սրտաբուխ պարտականութիւն կը զգանք, մեր երախտագիտութիւնը յայտնելու եգիպտոսի ազնիւ ժողովուրդին եւ անոր պետական աւագանիին, գլխաւորութեամբ Նորին Վսեմութիւն Նախագահ Մոհամետ Զոսնի Մուպարաքի, այս երկրին մէջ մեր համայնքին հանդէպ ցուցաբերուող եղբայրական բարեացակամ եւ թոյլատու վերաբերմունքին համար, որուն ջնորհիւ մեր բոլոր համայնքային հաստատութիւնները ազատօրէն կը գործեն:

ՀԲԸՄ-ի Գահիրէի Մասնաճիւղի Տարեկան Անդամական Ընդհանուր Ժողովը

ՀԲԸՄ-ի Գահիրէի Մասնաճիւղի Անդամական Ընդհանուր Ժողովը տեղի ունեցաւ Միութեան Սաթենիկ Ճ. Զագըր Մշակութային Կեդրոնին մէջ, Զորեմէ 15 Մարտ 2006ին, երեկոյեան ժամը 8.00-ին:

Ընդհանուր Ժողովը բացուած յայտարարեց եւ վարեց Մասնաճիւղի ատենապետ տիար Օննիկ Պլլքտանեան: Ան հրաւիրեց Մասնաճիւղի ատենադպիր տիար Մարտիկ Պալայեանը ներկայացնելու օրակարգին հարցերը:

Կարդացուեցաւ եւ քննարկուեցաւ նախորդ Անդամական Ընդհանուր Ժողովի ատենագրութիւնը, վարչութեան 2005 տարեշրջանի բարոյական տեղեկագիրը եւ 31-12-2005-ի նիւթական համարատուութիւնը:

Ներկայ անդամներուն կողմէ տրուած հարցերուն, վարչութեան անդամները սպառիչ բացատրութիւններ տուին, որմէ ետք վաւերացուեցան օրակարգի առաջին երեք հարցերը:

Հաշուեմնիչ տիար Կարօ Ներեսեանի տեղեկագիրը կը հաստատէր վարչութեան ներկայացուցած հաշուետուութեան ճշգրտութիւնը:

Ընթերցուեցաւ եւ յետ կարգ մը բացատրականներու, վաւերացուեցաւ նաեւ 2006 տարեշրջանի նախահաշիւ պիւտնէն:

2006 տարեշրջանին համար Ընդհանուր Ժողովը յարմար դատեց պահել նոյն հաշուեմնիչը, նոյն պատուագինով:

Նշեմք թէ Անդամական Ժողովը մէկ վայրկեան յոտնկայս լռութեամբ յարգեց յիշատակը 2005-ի ընթացքին ՀԲԸՄ-ի ընտանիքէն առ յաւիտ բաժնուած անդամներուն:

Անդամական Ընդհանուր Ժողովի աւարտին տեղի ունեցաւ հիւրասիրութիւն:

Ճ՝ À Ø ˆÆ ° ¶Æ ä î à êÆ î ² è à Ú ò Û ° ðÀ
(¶ ² ÐÆ ð¾ ° ô ² Ô ° ø ê ² Û , ðÆ ²)

ՀԱԸՄ-ի ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՇՐՋԱՆԱԿԱՅԻՆ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

Ձախտն աջ՝

Նստած
ՏԵԱՐՔ

ՕՆՆԻԿ ԿԱՐԻՊԵԱՆ
ՊԵՐՃ ԹԵՐԶԵԱՆ
ՕՆՆԻԿ ՊԸԼԸՔՏԱՆԵԱՆ

ՓՈԽ ԱՏԵՆԱՊԵՏ
ԱՏԵՆԱՊԵՏ
ԳԱՆՁԱՊԱՐ

Ունցի
ՏՈՔԹ.
ՏԻԿԻՆ
ՏՈՔԹ.
ՏՈՔԹ.

ՎԻԳԵՆ ՃԻՉՄԵՃԵԱՆ
ԿԱՍԻԱ ՃՂԱԼԵԱՆ
ՃՈՐՃ ՍԻՄՈՆԵԱՆ
ԳԵՈՐԳ ԵՐԶՆԿԱՅԵԱՆ

ԱՆԴԱՄ
ԱՏԵՆԱԴՊՐՈՒՅԻ
ԱՆԴԱՄ
ԱՆԴԱՄ

ՀԲԸՄ-Ի ԳԱՅԻՐԵԻ ՄԱՍՆԱՃԻՂԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Չախեն աջ՝

Նստած
ՆՈՐԱՅՐ ՏԵՕՎԼԵԹԵԱՆ
ՕՆՆԻԿ ԿԱՐԻՊԵԱՆ
ՕՆՆԻԿ ՊԸԼԸՔՏԱՆԵԱՆ
ՊԵՐՃ ԹԵՐՉԵԱՆ
ՄԻՍԱՔ ՉԵՉԾԵՆԵԱՆ
ՍՈՆԱ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ

ԱՆԴԱՄ
ՕԺԱՆԴԱԿ
ԱՏԵՆԱՊԵՏ
ՓՈԽ ԱՏԵՆԱՊԵՏ
ԳԱՆՁԱՊԱՅ
ՕԺԱՆԴԱԿ

Ուտցի

ԹԱԼԻՆ ԵՐՉՆԿԱՅԵԱՆ
ՎԻԳԵՆ ՃԻՉՄԵՃԵԱՆ
ՔՐԻՍՏԱՓՈՐ ՄԻՔԱՅԵԼԵԱՆ
ՊԵՐՃ ՔԵՉԵԾԵԱՆ
ՄԱՐՏԻԿ ՊԱԼԱՅԵԱՆ
ՃՈՐՃ ՍԻՄՈՆԵԱՆ

ՕԺԱՆԴԱԿ
ՕԺԱՆԴԱԿ
ԱՆԴԱՄ
ԱՆԴԱՄ
ԱՏԵՆԱՊԻՊԻՐ
ԱՆԴԱՄ

Նկատեն կը բացակային
ԿԱՐԵՆ ՔԵՅԻԱՅԵԱՆ
ԿԱՐԻՆԵ ՍԻԿԱԼԱՍ

ԱՆԴԱՄ
ՕԺԱՆԴԱԿ

ՀԵԼԻՈՊՈԼՍՈՅ ՀՄԸՄ ՆՈՒՊԱՐԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Չախեն աջ՝ Առաջին շարք
ՏՈՔԹ. ԳԵՈՐԳ ԵՐՉՆԿԱՅԵԱՆ
ՏՈՔԹ. ՀՐԱՅՐ ՏՐԴԱՏԵԱՆ
ՏՈՔԹ. ԿԱՐՕ ԱՐԳԱՐԵԱՆ
ՏԵԱՐՔ
ՀՐԱՉ ՍԻՄՈՆԵԱՆ
ՕՆՆԻԿ ՊԸԼԸՔՏԱՆԵԱՆ
ԺԻՐԱՅՐ ՏԵՓՈՅԵԱՆ
ԽՈՐԵՆ ԳԱԼԸՆԵԱՆ

ԱՆԴԱՄ
ԳԱՆՁԱՊԱՅ
ԱՏԵՆԱՊԵՏ
ՓՈԽ ԱՏԵՆԱՊԵՏ
ԱՆԴԱՄ
ԱՏԵՆԱՊԻՊԻՐ
ԱՆԴԱՄ

Երկրորդ շարք

ՏԻՄՐ ԿԱՐՕ ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ
ՏՈՔԹ. ՃՈՐՃ ՍԻՄՈՆԵԱՆ
ՏԻՄՐ ՎԱՅԵ ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ
ՏՈՔԹ. ՎԻԳԵՆ ՃԻՉՄԵՃԵԱՆ
ՏԻՄՐ ԺԻՐԱՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ԱՆԴԱՄ
ԱՆԴԱՄ
ԱՆԴԱՄ
ԱՆԴԱՄ
ԱՆԴԱՄ

Նկատեն կը բացակայի
ՆԱԹԱԼԻ ԼՈՒՍԱՐԱՐԵԱՆ

ԱՆԴԱՄ

ԱՌՈՂՋԱՊԱՅԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԸ

Չախլես
ՏՈՔԹ. ԿԻԳԵՆ ՃԻՉՍԵՃԵԱՆ
ՏԵԱՐՔ
ԱՐՍԵՆ ԷՄԻՐՉԵԱՆ
ՊԵՐՃ ՔԵՉԵՃԵԱՆ
ՕՆՆԻԿ ՊԸԸԸՔՏԱՆԵԱՆ
ՄԻՍԱՔ ՉԵՉԸԵՆԵԱՆ
ԳԵՈՐԳ ԱԽԱՆԵԱՆ

ԳԱՅԻՐԵԻ ՀԲԸՄ-Ի ԾԻԱԾԱՆ ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԵՐԳՉԱԽՈՒՄ

Խմբավարներ
ՄԻՐՐԱՆ ԵՒ ԳՈՐԱՐ ՂԱԾԵԼԵԱՆ

Դաշնակահարուհի
ՆԱՆՕՐ ԱՔԻԿԵԱՆ

ԳԱՅԻՐԵԻ ՀԲԸՄ-Ի ՊԱՇՏՈՆԵՈՒԹԵԱՆ ԱՆՁՆԱԿԱԶՄԸ

Նստած
ԱՆԻ ՊՕՐՈՍԵԱՆ

ՍԱՖԱ ԱՍԱԿՏ
Ուտքի
ԱՅՄԱՆ ՍԱՄԻՐ
ԹԱՄԵՐ ԻՊՐԱՀԻՄ
ՕՍԱՄԱ ՀԻՇՄԱԹ

ԳՈՐԾԱԴԻՐ
ՔԱՐՏՈՒԱՐՈՒԻ
ՏՆՕՐԵՆ

ՀԱՇՈՒԱՊԱՅ
ՀԱՇՈՒԱՊԱՅ
ՀԱՇՈՒԱՊԱՅ

ՀԵԼԻՊՊՈԼՍՈՅ ՀՄԸՄ ՆՈՒՊԱՐԻ ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԽՈՒՄԲԵՐԸ

ՊԱՏԲԵԹՊՈՒԼԻ ՏՐՈՑ ԵՐԷՑ ԽՈՒՄԲ

ՊԱՏԲԵԹՊՈՒԼԻ ԱՐԶԱԿԱՆՑ ԵՐԷՑ ԽՈՒՄԲ

ՀԵԼԻՈՊՈԼՍՈՅ ՀՄԸՄ ՆՈՒՊԱՐԻ ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԽՈՒՄԲԵՐԸ

ՖՈՒԹՊՈԼԻ ՏՐՈՅ ԽՈՒՄԲ

ՓԻՆԿ-ՓՈՆԿԻ ԽՈՒՄԲ

ՊԱՍԲԵԹՊՈԼԻ
16-ԷՆ ՎԱՐ ՏՐՈՅ ԽՈՒՄԲ

ՀԵԼԻՊՊՈԼՍՈՅ ՀՄԸՄ ՆՈՒՊԱՐԻ ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԽՈՒՄԲԵՐԸ

ՊԱՍՔԵԹՊՈԼԻ 14-ԷՆ ՎԱՐ ԱՂՋԿԱՆՑ ԽՈՒՄԲ

ՊԱՍՔԵԹՊՈԼԻ
14-ԷՆ ՎԱՐ ՏՐՈՅ ԽՈՒՄԲ

ՄԻՆԻ ՊԱՍՔԵԹՊՈԼԻ
ԱՂՋԿԱՆՑ ԽՈՒՄԲ

ՀԲԸՄ-ի ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ ՄԱՍՆԱՃԻՂԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Չախեն աջ
Նստած

ՏՈՔԹ. ԿԱՐՈ ԱՆՍՈՒՐԵԱՆ
ՏԻԱՐ ՍԱՐԳԻՍ ՎԱՐՉՈՒՄԵՆ
ՏԻԱՐ ՆԱԶԱՐԵԹ ԳԱՐԹԱԼԵԱՆ

ԾՈՒՆ ԱՏԵՆԱՊԵՏ
ԱՏԵՆԱՊԵՏ
ԳԱՆՁԱՊԱՅ

Ուղղի

ՏԻԱՐ ՀՐԱՆԴ ՎԱՐՉՈՒՄԵՆ
ՏԻԱՐ ՎԱՅՐԱՆ ԱԼԵՔՍԱՆԵԱՆ
ՏԻԱՐ ՄՈՒՇԵՂ ՊԱՍՄԱՃԵԱՆ
ՏԻԱՐ ՌԱՖԵԻ ԻՍՐԱՅԷԼԵԱՆ

ԱՏԵՆԱԴՊԻՐ
ԱՆԴԱՄ
ԱՆԴԱՄ

Չախեն աջ
Նստած

ՏԻԱՐ ՎՐԵԺ ՍԵՖԵՐԵԱՆ
ՏԻԿԻՆ ԱՐԱՔՍԻ ՍԵՖԵՐԵԱՆ
ՏՈՔԹ. ԿԱՐՊԻՍ ԹՕՍՈՒՆԵԱՆ
ՏԻԿԻՆ ԱՆԻ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ
ՏԻԱՐ ԴԱՆԻԷԼ ՃՈՃՈՒՆԵԱՆ

ԱՆԴԱՄ
ԱՆԴԱՄ
ԱՏԵՆԱՊԵՏ
ԱՆԴԱՄ
ԱՆԴԱՄ

Ուղղի

ՏԻԱՐ ԱՐԹՈ ԹՕՍՈՒՆԵԱՆ
ՏԻԱՐ ԿԱՐՈ ԹՕՍՈՒՆԵԱՆ
ՏԻԱՐ ՄՈՒՇԵՂ ՊԱՍՄԱՃԵԱՆ

ԾՈՒՆ ԱՏԵՆԱՊԵՏ
ԱՆԴԱՄ
ԱՏԵՆԱԴՊԻՐ

Նկարեն կը բացակայի
ՏԻԱՐ ՀԱՅԿԱԶ ՏԵՏԵԱՆ

ԳԱՆՁԱՊԱՅ

ԱՂԵՔԱՆԴՐԻՈՅ ԶՄԸՄ ՆՈՒՊԱՐԻ ԽՈՒՄԲԵՐԸ

ՊԱՍՔԵԹՈՒՆԻ
ՏՐՈՑ ԵՐԷՑ ԽՈՒՄԲ

ՊԱՍՔԵԹՈՒՆԻ
ԱՂԶԿԱՆՑ ԵՐԷՑ ԽՈՒՄԲ

ՍԿԱՌԻՏԱԿԱՆ ԽՈՒՄԲ

